

VERSLAG d.d. 1 december 2021 van de hybride vergadering van de commissie Bestuur, Economie en Middelen van de provincie Utrecht

Voorzitter: ir. M. de Widt

Namens het college van GS: mr. J.H. Oosters, ir. H.P van Essen, drs. R.C.L. Strijk, drs. H.G.J. Bruins Slot, ir. R.G.H. van Muilekom en ir. A. Schaddelee

Woordvoerders: A.C. Boelhouwer (GroenLinks), mr. B.M.H. de Brey MBA (VVD), R.G.J. Dercksen (PVV), ing. L.C. Van den Dikkenberg (SGP), drs. E.H.R. Dinklo (JA21), M. de Droog MSc RA (D66), M.E.J. Eggermont (SP), J. Germs (50PLUS), mr. N.A. Groen MA (GroenLinks), N. de Haan- Mourik (ChristenUnie), W.M.M. Hoek (50PLUS), drs. J.P. d'Hondt (PvdA), M. Jager (PvdD), V.C. Janssen (VVD), drs. E. A. Kamp (D66), drs. A.H.L. Kocken (VVD), M. Lejeune-Koster (PvdA), H. J. Rikkoert MSc, (ChristenUnie), A.G. van Schie (VVD), H.O. Suna (PvdA), L.E. Veen (D66), T.M.S. Vrieling (GroenLinks), L.M. Welschen-Van den Hoek (CDA) en C. Westerlaken (CDA);

Van ambtelijke zijde aanwezig:

Drs. B.F. Ferwerda (griffier), B. Wijshijer, E. IJsbrandij, en R. Schotsman (verslag)

1 Opening en algemeen

1.1 [Opening](#)

De voorzitter opent de vergadering om 9.00 uur en heet de aanwezigen en toeschouwers welkom. Het is een hybride vergadering, de deelnemers die digitaal vergaderen kunnen via de chat aangeven dat zij het woord willen, de deelnemers in de Statenzaal kunnen daartoe hun hand opsteken. De voorzitter heeft besloten om niet met spreektijden te werken omdat het technisch ingewikkeld is om de spreektijden bij te houden bij een hybride vergadering. De vergadertijd biedt elke fractie recht op ongeveer negen minuten spreektijd en de deelnemers worden gevraagd daar rekening mee te houden. De vergadering duurt vandaag uiterlijk tot 13.00 uur en er is vandaag geen uitloop mogelijk. Er is wel een uitloop mogelijk op 8 december vanaf 15.30 uur. Tegen het eind van de vergadering zal hier op teruggekomen worden en besproken worden of hier afspraken over gemaakt moeten worden. Vandaag is er vanaf 12.30 uur een overlap met een informatiesessie en sommige woordvoerders kunnen daar last van hebben. Indien nodig zal de behandelvolgorde daarom aangepast worden. De voorzitter deelt mee dat er acht opwaarderingsverzoeken zijn en geeft aan dat bij die agendapunten de opwaarderende partijen als eerste het woord krijgen. GS zal dan reageren en daarna kunnen de andere partijen, binnen de grenzen van de opwaardering meepraten. Er kan dan echter geen nieuw onderwerp aangesneden worden.

1.2 [Vaststellen agenda](#)

De voorzitter deelt mee dat na de algemene punten, eerst de Statenvoorstellen worden besproken, daarna volgen de opwaarderingsvoorstellen. Voor de Statenvoorstellen heeft de voorzitter geloot voor de sprekersvolgorde en vandaag zal begonnen worden bij de PvdD en vervolgens wordt op alfabetische volgorde het woord gegeven aan de andere partijen.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

1.3 Mededelingen

Gedeputeerde Van Essen licht toe dat is afgesproken dat de stand van zaken van onderwerpen die spelen binnen IPO-verband wat vaker teruggekoppeld zullen worden aan de Staten. 11 november is er een IPO-bestuursvergadering geweest en later deze maand zal er weer een vergadering plaatsvinden. Een belangrijk thema binnen het IPO-bestuur is, in relatie tot de kabinetsformatie, de rol van de provincie in ruimtelijke vraagstukken. Er spelen veel complexe ruimtelijke vraagstukken in het landelijk gebied in relatie tot wonen, mobiliteit en de energietransitie. Deze vraagstukken vragen om een goede interbestuurlijke samenwerking en daarbij is de rolverdeling tussen het Rijk, de gemeenten en de provincies cruciaal. Afgelopen jaar zijn er een aantal adviesrapporten over dit thema verschenen en het IPO is aan het kijken hoe het de rol van de provincies binnen die bredere samenwerking met andere overheden op een goede manier ingevuld kan worden. Dit sluit ook aan bij de propositie 'Krachtig groen herstel' die de koepels van VNG, IPO en Unie van waterschappen hebben voorbereid. Vanuit het IPO vindt er geregeld overleg plaats met ministeries om ervoor te zorgen dat de rol waar de provincies aan denken, en die zij ook willen pakken, aansluit bij waar binnen de ministeries aan gewerkt wordt. Als er, na de kabinetsformatie, zaken concreter worden, zullen de Staten daar over geïnformeerd worden.

De heer Janssen licht toe dat er bij de begrotingsonderhandelingen is gesproken over het Provinciefonds en lokale heffingen. Spreker meent dat het goed is dat gedeputeerde Van Essen een terugkoppeling geeft over wat er met betrekking tot de ruimtelijke agenda gebeurt als het gaat over de kabinetsformatie en vraagt of hij ook iets kan zeggen over het Provinciefonds en de lokale heffingen, met name over de financiële ruimte die provincies krijgen.

Gedeputeerde Van Essen stelt dat deze zaken ook in de adviescommissie Financiën worden besproken en stelt dat gedeputeerde Strijk wellicht een aanvulling zou kunnen geven. Het is belangrijk dat de provincie, als er meer taken en verantwoordelijkheden komen, financieel en qua instrumentarium daartoe uitgerust is en dat moet dan ook onderwerp zijn van de gesprekken en afspraken met het Rijk. Als er met betrekking tot het landelijk gebied naar prestatieafspraken wordt gegaan moeten er ook voldoende financiële middelen zijn en hier wordt ook over gesproken. Er wordt ook over belastingen gesproken omdat de inkomsten voor de provincies door het elektrisch rijden onder druk staan. Dit vraagt voor een goede uitvoering van de provinciale taken echter wel aandacht en met het Rijk wordt gesproken over een structurele oplossing hiervoor.

Gedeputeerde Strijk licht toe vorige week in de commissie FAC aangegeven te hebben gegeven dat er wat vertraging zit op de voortgang rondom de herijking van het Provinciefonds. De doelstelling is nog steeds dit per 1 januari 2023 rond te hebben. Er is een onderzoek uitgevoerd en de gedeputeerde geeft aan de resultaten daarvan nog niet te kennen. Hier zou in Q4 in IPO-verband over gesproken worden maar dat zal waarschijnlijk het eerste kwartaal van 2022 gebeuren. In de BAC wordt geregeld gesproken over de

herijking en de gedeputeerde deelt mee dat dit een ingewikkelde discussie is omdat het een verdelingsvraagstuk betreft. Dat betekent dat als de ene provincie meer geld krijgt, de andere provincie minder zal krijgen. Er zal daarnaast nauwlettend in de gaten gehouden worden of er een wijziging van het belastingstelsel komt. De positie van de provincie Utrecht is helder en hier is laatst in de Staten ook over gesproken. De gedeputeerde zegt toe de Staten hierover op de hoogte te zullen houden.

Gedeputeerde Bruins Slot licht toe dat het college de Staten op de hoogte zou houden over de stand van zaken met betrekking tot de valwind. Het goede nieuws is dat het ministerie van LNV de schade van Staatsbosbeheer zal vergoeden. Er wordt met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed gesproken over het dekken van de grote schade op het landgoed Zuylestein. Het landgoed heeft een aanvraag ingediend bij het provinciale Parelfonds waaraan het Rijk ook financieel bijdraagt. Er vindt ook overleg plaats met het ministerie van Binnenlandse Zaken, dat een coördinerende rol heeft, en ook overweegt om een bescheiden financiële bijdrage aan de gemeente te doen. Het college is besluitvorming aan het voorbereiden om een substantieel bedrag beschikbaar te stellen en met de gemeente Utrechtse Heuvelrug wordt besproken of dit bedrag via een subsidie overgeheveld kan worden, waarbij de gemeente voor een goede beschikbaarheidsstelling naar andere partners kan zorgen. De planning is dat in januari het voorstel in GS ligt en dat daarna de Staten via een Statenbrief geïnformeerd worden.

Gedeputeerde Van Muilekom geeft aan via het Utrechts Landschap te hebben begrepen dat er problemen waren met de molens. Het blijkt nu dat 19 van 23 monumentale molens van de stichting Utrechtse Molens niet meer kunnen draaien. Dit heeft te maken met de lasnaden van de roeden. De kwaliteit daarvan is zo slecht dat ze een gevaar opleveren voor de molenaars en de omstanders. Er wordt gekeken naar een oplossing maar nu blijkt dat er jaarlijks tien roden geproduceerd worden. Het zal dus tijd kosten om dit probleem op te lossen. De kosten hiervoor zijn 75.000 tot 100.000 euro per molen. De gedeputeerde geeft aan een goed contact te hebben met het Utrechts Landschap en daar vrijdag een werkbezoek te hebben. De bal wordt echter ook nadrukkelijk neergelegd bij de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) om te kijken hoe dit probleem opgelost kan worden. De Reglementscommissie had afgelopen jaar een potje voor de molens van ongeveer 2,5 miljoen euro en dat potje is op. Omdat het Rijksmonumentale molens betreft wil de gedeputeerde kijken hoe de provincie daar een rol in kan spelen omdat de provincie vanuit de Erfgoedparels een bijdrage zouden kunnen leveren. Het spel zit nu echter even tussen de molens, de Reglementscommissie en de stichtingen. De gedeputeerde meent dat de lobby bij het Rijk belangrijk is om het probleem met de roeden op te pakken.

De heer Dinklo vraagt aan welke termijnen gedacht kan worden. Spreker memoreert dat vorig jaar, bij de bespreking van de Erfgoedparels, is afgesproken dat er meer geld naar de molens zou gaan ten behoeve van de restauratie en spreker vraagt of dat hier nog invloed op heeft.

Gedeputeerde Van Muilekom licht toe dat het afgelopen jaar twee molens met de Erfgoedparels hersteld zijn. Voor de rest ligt het nu even bij het Rijk en de gedeputeerde wil afspreken dat als hier meer duidelijkheid over komt, hij de Staten daarover zal informeren.

De voorzitter licht toe dat de gedeputeerde aarzelde over een tweede mededeling die te maken heeft met Huis Doorn. Dit heeft verband met een vraag die de heer Kocken daarover gesteld heeft.

Gedeputeerde Van Muilekom heeft begrepen dat Huis Doorn acuut gesloten wordt. Dit is een bewuste keuze van de instelling zelf. Dit is een door het Rijk gesubsidieerde instelling en de provincie heeft hier geen subsidierelatie mee. Er is echter wel contact geweest en de gedeputeerde heeft begrepen dat de instelling het op dit moment niet meer verantwoord vindt om Huis Doorn open te houden. Dat heeft te maken met de smalle gangen en het lagere aantal bezoekers dat ontvangen kan worden. Daarnaast voelen vrijwilligers zich ook niet meer prettig om dit allemaal te begeleiden. Er is vanuit de provincie contact om te kijken of de provincie kan helpen. In het verleden zijn studenten ingezet, maar dat past nu ook niet meer. Het signaal is aangegeven dat Huis Doorn te krap en te smal is en dat er niet genoeg mensen zijn om te begeleiden. De gedeputeerde licht toe bezig te zijn met een derde tranche voor het steunpakket en de Staten zullen hier begin 2022 over geïnformeerd worden. Dan kunnen de Staten kijken of de provincie voor de kasteelmusea of Huis Doorn, bijvoorbeeld met behulp van studenten, nog iets kan betekenen.

De heer Kocken geeft aan alle begrip te hebben voor de keuzes die organisaties in deze tijd maken met betrekking tot de inzet van vrijwilligers, en hun bedrijfsvoering. Toen spreker gisteren het bericht over Huis Doorn las, ging wel door hem heen dat vorig jaar subsidie beschikbaar is gesteld voor de inzet van studenten en voor het fysiek aanpassen van musea. Toen was de situatie nog ernstiger dan nu en spreker vraagt wat er nu anders is dan toen. Spreker geeft aan dat de gedeputeerde deze vraag ook schriftelijk mag beantwoorden. Gedeputeerde Van Muilekom wenst twee nuances aan te brengen. Studenten kunnen ook corona krijgen. Daarnaast heb je ermee te maken dat als mensen zo een instelling willen bezoeken, je het liefst wilt dat deze mensen gevaccineerd zijn. Uit de gesprekken is gebleken dat het vooral de fysieke situatie betreft met de smalle doorgangen. De instelling vindt dat voor de studenten en voor de andere vrijwilligers niet veilig en heeft daarom bewust deze keuze gemaakt.

De voorzitter licht toe dat dit de mededelingen vanuit het college waren en stelt vast dat de Statenleden geen mededelingen hebben.

1.4 Ingekomen stukken BEM

De voorzitter deelt mee dat de ingekomen stukken verder niet besproken hoeven te worden.

De heer Janssen geeft aan dat de Staten gisteren via de mail een memo hebben ontvangen van gedeputeerde Schaddelee, en deze memo staat niet bij de ingekomen stukken. Het betrof een memo over een toezegging van de gedeputeerde om een inventarisatie te leveren van de terreinen van de recreatieschappen. Die inventarisatie zou in september al komen, dat is niet gelukt en nu trekt de gedeputeerde deze toezegging in. Spreker geeft aan dat de VVD verbijsterd is over de inhoud van dit bericht. De recreatieschappen zouden niet weten welke terreinen het zijn en wat de onderhoudstoestand is op deze terreinen. Wat de VVD betreft blijft de toezegging gewoon staan en ontvangen de Staten zo snel mogelijk de

informatie die er wel is. Later tijdens deze vergadering zal er verder over de recreatieschappen gesproken worden.

De voorzitter licht toe dat bij de rondvraag over de recreatieschappen gesproken zal worden. Dan kan gedeputeerde Schaddelee wellicht ook op dit punt reageren.

1.5 Vaststellen verslagen commissie Bestuur, Economie en Middelen

De voorzitter licht toe dat er geen opmerkingen over de verslagen zijn binnengekomen en dat de verslagen worden vastgesteld, met dank aan de notulist. De inspraakreactie over het initiatiefvoorstel over de Trage Paden bij dat verslag gekoppeld was.

1.6 Termijnagenda BEM en lijst moties

De voorzitter deelt mee dat er naar aanleiding van de vorige vergadering een toezegging is toegevoegd bij het Statenvoorstel Intensivering bedrijventerreinen. Gedeputeerde Strijk heeft toegezegd dat de OMU geen overeenkomsten aangaat voor activiteiten die mogelijk staatssteun zijn, voordat er duidelijkheid is vanuit Brussel. De governance van de aanpak komt terug bij de Staten.

1.7 Rondvraag

De voorzitter deelt mee dat er twee rondvragen zijn ingediend door de VVD. De eerste gaat over de klankbordgroep Staten- en raadsleden in het kader van de nieuwe governance van de recreatieschappen.

De heer Janssen meent dat het omwille van de tijd goed is de andere rondvraag meteen mee te nemen omdat die ook over recreatie gaat. Gisteren is de eerste bijeenkomst geweest van de klankbordgroep en het blijkt dat er in januari al besluitvorming komt. Gisteren bleek echter dat er nog best veel open eindjes zijn in het construct dat wordt voorgesteld. Spreker roept zijn collega's op om, als op 8 december de tweede bijeenkomst van de klankbordgroep is, met elkaar en met de AB-leden van de verschillende recreatieschappen rond de tafel te gaan zitten om te kijken of er tot een gemeenschappelijke lijn gekomen kan worden. Spreker meent dat dat effectiever is dan dat een ieder zijn eigen verhaal gaat bedenken.

De voorzitter vraagt of de heer Janssen doelt op een moment na 8 december en voor de bespreking in januari.

De heer Janssen beaamt dat.

Spreker vervolgt en memoreert dat tijdens de vorige commissievergadering is gesproken over PReNT. Vier fracties zaten op de lijn dat de monitoring binnen dat programma onvoldoende is uitgewerkt. Spreker geeft aan het initiatief te willen nemen om daar een motie over in te dienen. Hij zal dat echter niet doen als twaalf andere fracties aangeven daar niets in te zien. Spreker vraagt de fracties aan hem te laten weten of zij willen meewerken aan de motie.

De voorzitter inventariseert welke fracties belangstelling hebben voor onderlinge beraadslaging, na de raden- en Statenbijeenkomsten.

Mevrouw De Haan geeft aan dat de tweede bijeenkomst afgewacht kan worden en stelt graag om de tafel te willen gaan. Spreker vindt het belangrijk dat iedereen de sessie dan wel

heeft teruggekeken zodat er niet bij nul begonnen wordt en dat iedereen dezelfde informatie heeft. Spreker sluit dus aan bij het voorstel van de heer Janssen.

Mevrouw Boelhouwer sluit daar bij aan.

De heer Van den Dikkenberg geeft aan dat de SGP zich hier ook graag bij aan sluit.

Mevrouw Welschen geeft aan dat het CDA zich hier ook graag bij aan sluit. Spreker geeft aan het prettig te vinden als er vooraf wel een heldere agenda is.

De heer Dercksen geeft aan dat de PVV zich hier ook bij aan sluit.

De voorzitter stelt vast dat er voldoende animo is om hier iets op te gaan organiseren en licht toe dat ervoor gezorgd zal worden dat er in januari iets tot stand komt op een moment tussen beide besluitvormingsmomenten. De voorzitter deelt mee dat de heer Suna hier ook positief op heeft gereageerd.

De voorzitter vraagt welke fracties willen meewerken aan de motie die de heer Janssen heeft aangekondigd.

De heer Dercksen geeft aan meer te willen weten over de motie.

De heer Janssen verwijst naar de vorige vergadering waarin is gesproken over het feit dat de rol van de Staten vooral zit in het monitoren van de uitvoering van de voornemens van het college. Het college wil PReNT in januari vaststellen, dat is een collegebevoegdheid en spreker meent dat er in dat programma voor de Staten onvoldoende aanknopingspunten zitten om die monitoring goed te kunnen doen. Spreker zou namens de Staten de oproep willen doen om de monitoring meer vorm te geven. Zo is er de wens om meer zwemwater te realiseren en spreker zou dan willen weten hoeveel meer zwemwater er dan komt, wanneer dat komt en welke kwaliteit het heeft. Spreker meent dat dit punt belangrijk is voor de kaderstellende en controlerende rol van de Staten.

Mevrouw De Haan licht toe dat de ChristenUnie zich destijds bij de vragen heeft aangesloten, waarop ook antwoord is gekomen. Spreker geeft aan zich niet meteen bij de motie te willen aansluiten maar dit punt hoger op te willen pakken. Monitoring is voor alle programma's binnen de Omgevingswet een onderwerp waar de Staten nog verder mee moeten. De ChristenUnie zoekt nog naar een wijze om dit te agenderen.

Mevrouw Groen sluit aan bij de woorden van de ChristenUnie.

De voorzitter licht toe dat het beeld is dat dit wel bij de bespreking aan bod zal komen en dat de vraag is of hier een motie voor nodig is.

De heer Janssen geeft aan meegeteld te hebben en stelt dat de motie niet zal worden ingediend.

Gedeputeerde Schaddelee licht toe gisteren een memo te hebben gestuurd aan de Staten. De gedeputeerde meent daarmee niet zijn toezegging te hebben ingetrokken om helderheid te geven over de gronden. Spreker begrijpt de frustratie van de heer Janssen wel omdat je zou verwachten dat als je goed in control bent, de gevraagde informatie met een druk op de knop zou kunnen worden aangeleverd. Het blijkt echter niet zo simpel en er wordt op dit moment hard gewerkt om dit overzicht te maken. Het overzicht is natuurlijk ook nodig voor de overdracht naar andere partijen. De gedeputeerde hoopt in januari meer inzicht te kunnen verschaffen.

2 Ter bespreking

2.1 [Statenbrief opheffen geheimhouding 2015-2018](#)

De voorzitter deelt mee dat Statenvoorstellen in twee termijnen behandeld worden. De voorzitter heeft voor de spreekvolgorde geloot en er zal vandaag begonnen worden bij PvdD en dan komen op alfabetische volgorde de andere fracties aan het woord.

De commissaris van de Koning heeft op 2 december 2020 toegezegd dat op basis van het nieuwe protocol geheimhouding het register op te schonen met betrekking tot documenten waar geheimhouding geen doel meer dient. Via een eerder voorstel zijn al de punten van 2019 en 2020 opgeschoond. Nu ligt er een voorstel voor het opschoonen van de documenten van 2015 tot en met 2018.

Mevrouw Jager geeft aan geen bijdrage te hebben op dit punt.

De heer Dercksen vindt het goed dat er documenten opgeschoond worden maar vraagt zich wel af waarom dat nu pas gebeurt. Spreker pleit voor een systeem waarbij het opschoonen automatisch wordt geagendeerd.

De heer Eggermont geeft aan dat de SP blij is met beslispunt 2. Ook beslispunt 1 is akkoord voor de fractie. Spreker geeft aan blij te zijn dat er rekening is gehouden met de opmerkingen van de SP waardoor stukken nu beter te vinden zijn.

Er staat dat aangezien onduidelijk is welk document bedoeld is, het blijvende geheimhouding betreft. Spreker vraagt in dat kader welk stuk nu geheim wordt verklaard en of dat het stuk betreft dat onder dat nummer bekend is of het stuk dat onvindbaar is. Het lijkt spreker dat het stuk onder het nummer niet geheim hoeft te zijn. De fractie begrijpt dat er destijds onduidelijkheid is geweest over waarom en hoe iets geheim is gehouden. Spreker vraagt hoe het wat dat betreft zit met de beloofde opschoning. Spreker stelt dat als er daarbij wordt uitgegaan van wat er destijds besloten is, je nooit de opschoning zult krijgen. Er zal toch een keer een beslissing genomen moeten worden over of en welke termijn geheimhouding wordt opgeheven. Het lijkt de SP handig om dat ook in het register op te nemen.

De heer Van den Dikkenberg geeft aan geen bijdrage te hebben op dit punt.

Mevrouw Hoek geeft aan dat 50PLUS geen voorstander is van geheimhouding, al zal het soms nodig zijn in verband met afspraken over bedragen en concurrentie. Wat de fractie betreft is de geheimhouding zo kort mogelijk en de fractie kan instemmen met het voorstel.

De heer Van Schie geeft aan dat de VVD in kan stemmen met het Statenvoorstel. Het is fijn dat er nu vaart gemaakt wordt met het openbaar maken van een aantal stukken en dat de structuur nu ook geregeld is. De lijst wordt nu gepubliceerd bij de stukken van GS en niet bij de stukken van PS. De griffie wordt gevraagd om in ieder geval bij de stukken van PS een link aan te brengen naar het document.

De fractie zou het fijn vinden, in het kader van de bestuurlijke vernieuwing, om de ambtelijke kanttekeningen die bij collegestukken worden gegeven ook openbaar te maken

zodat de Staten inzicht krijgt in de besluiten die het college wellicht anders neemt vanwege deze kanttekeningen. Dit zou de openbaarheid van de besluitvorming transparanter maken.

De heer Westerlaken geeft aan dat het CDA tevreden is met deze opschoning. De fractie vraagt zich echter nog geregeld af waar de geheimhouding op is gebaseerd. Er staan nog wat witte plekken in het register en het CDA zou eens een goede discussie willen voeren over wat de Staten nu wel en wat niet geheim vinden. Het lijkt spreker overbodig de kanttekeningen van ambtenaren in de openbaarheid te brengen omdat dit processen zou kunnen blokkeren.

Mevrouw Rikkoert geeft aan dat de fractie in kan stemmen met het voorstel. Het is fijn dat op verzoek van de fractie de halfjaarlijkse actualisatie wordt opgenomen op de lange termijnagenda.

De heer De Droog licht toe geen woordvoering te hebben bij dit onderwerp.

Mevrouw Boelhouwer geeft aan dat GroenLinks het Statenvoorstel steunt. Er staan witte plekken in het register met betrekking tot grondslagen en het is spreker opgevallen dat dat inspreekteksten van inwoners betreft. Spreker vraagt of het wel mogelijk is om daar geheimhouding over op te leggen.

Spreker geeft aan verwonderd te zijn over de niet gevonden geheime stukken die vervolgens wel een nummer krijgen en vraagt hoe goed er naar die stukken is gezocht en wat er wordt gedaan als deze stukken alsnog boven water komen.

De heer Dinklo geeft aan geen woordvoering te hebben over dit onderwerp.

De voorzitter stelt vast dat de Lijst Bittich geen woordvoering heeft over dit onderwerp.

Mevrouw Lejeune deelt mee dat de PvdA het voorstel steunt en er geen vragen over heeft.

Commissaris van de Koning Oosters dankt de commissie voor de inbreng. Het is plezierig te horen dat er algemene steun is voor het Statenvoorstel. Hiermee is een belangrijke inhaalslag gepleegd op achterstallig werk. De wijze waarop tot het oordeel gekomen werd om geheimhouding op te leggen leed ook aan achterstallig onderhoud en daar is nu een nieuw protocol voor. Daar kwam ook achter weg dat er geen register is en de heer Eggermont heeft dat vorig jaar terecht aangekaart. Er was ook geen mechanisme om te kijken tot wanneer de geheimhouding zou strekken en of er aanleiding gezien zou worden om de geheimhouding op te heffen. Zo is een stapel stukken ontstaan waar geheimhouding op ligt waarvan je je kunt afvragen of dat nog enig doel dient. Deze inhaalslag is nu gemaakt al heeft deze langer geduurd dan eerder aan de heer Eggermont beloofd. De finalisering van dit proces is een informatiesessie volgende week over hoe met geheimhouding om te gaan, onder leiding van een hoogleraar. Er is nu een methodiek, een register en een protocol maar een aantal commissieleden heeft aangegeven dat het ook gaat over het gevoel over

wanneer je geheimhouding oplegt of niet. De commissaris meent dat het goed is om daar met elkaar over te spreken.

De commissaris antwoordt richting de heer Dercksen dat afgesproken is dat de lijst halfjaarlijks doorgelopen wordt. Dan worden ook de stukken voorzien waar geen termijn voor de geheimhouding is opgelegd. De commissaris zou willen zien dat alle stukken waar geheimhouding bij wordt opgelegd van een termijn worden voorzien zodat er een automatisme ontstaat. Voor de stukken waarbij dat niet het geval is, zal u in elk geval elk half jaar gekeken worden of de geheimhouding kan worden opgeheven.

Er is gevraagd naar de wel genummerde maar niet gevonden stukken en de commissaris licht toe dat dat nu even is zoals het is. Wanneer deze stukken wel boven water komen zal moeten worden beoordeeld of ze in het register moeten worden opgenomen of dat de geheimhouding onmiddellijk kan worden opgeheven. Een praktische oplossing heeft het college niet kunnen vinden.

De commissaris meent dat alle partijen hun best doen om een juiste termijn voor de geheimhouding te bepalen. Het is goed dat dit grondig wordt gedaan zodat er achteraf geen discussie meer over ontstaat. De partijen zullen elkaar daar scherp in moeten houden. Richting de heer Van Schie geeft de commissaris aan te hopen dat het mogelijk is om in het SIS een link naar de stukken op te nemen.

De commissaris meent dat ambtelijke kanttekeningen onder de Wob vallen, Voor de ordelijkheid zou de commissaris het niet verstandig vinden om bij elk Statenvoorstel een uitgebreide set ambtelijke overwegingen te voegen. Voor de Staten is het vooral relevant wat het college vindt en waar het college zich op gebaseerd heeft. Er kunnen situaties zijn waarbij het interessant kan zijn om deze overwegingen in te kunnen zien en daar staan via de Wob middelen voor ter beschikking. Daarnaast kan het college er ook gewoon naar worden gevraagd.

Mevrouw Lejeune vraagt of dit onderwerp niet ook tijdens de informatiesessie besproken kan worden. Spreker is benieuwd wat de hoogleraar hier van vindt.

Commissaris van de Koning Oosters vindt dit een goede suggestie. Het is overigens wel een goed gebruik dat het college verantwoordelijk is en verantwoording aflegt en niet de ambtenaren. Er dient geborgd te worden dat de ambtenaren de positie houden van adviseur van het politieke orgaan.

De heer Van Schie geeft aan niet te vragen alle ambtelijke overwegingen openbaar te maken. Het gaat spreker om de kanttekeningen bij collegevoorstellen die bij GS liggen en die uiteindelijk niet in de Statenvoorstellen belanden. In de stad Utrecht is voor elkaar gekregen dat deze kanttekeningen wel allemaal openbaar zijn. De Staten weten niet wat ze niet weten en kunnen dus ook niet vragen wat ze niet weten en dat maakt het lastig om te beoordelen welke argumentatie er in de collegekamer heeft plaatsgevonden. Dat is de reden waarom spreker deze kanttekeningen graag openbaar zou willen hebben. Spreker verzoekt de commissaris dit binnen het college te bespreken en dan de Staten terug te koppelen. Het lijkt spreker ook een goed voorstel om dit tijdens de informatiesessie met de deskundige te bespreken.

Commissaris van de Koning Oosters meent dat het een goede volgorde zou zijn om met de deskundige te bespreken wat gebruikelijk is en welke voetangels en klemmen daar aan zitten en het daarna binnen het college te bespreken.

Er is gewezen op de witte plekken in het register, daarbij gaat het over de motivering van de geheimhouding. De commissaris licht toe dat dat het eerdergenoemde achterstallig onderhoud is en daarom moeten GS en PS hun best doen om te motiveren waarom op een stuk geheimhouding wordt opgelegd en hoe lang die geheimhouding zal duren. Die redengeving is in het verleden minder gedaan en daarom zijn er witte plekken in het register.

De commissaris geeft aan het antwoord op de vraag waarom dit ook voor inspreekteksten geldt, schuldig te moeten blijven, dat zal de commissaris mevrouw Boelhouwer buiten de vergadering laten weten.

De voorzitter sluit de eerste termijn en opent de tweede termijn.

De heer Eggermont geeft gevraagd te hebben naar de relatie tussen wat er nu in het register staat en de termijn en de opschoning.

De heer Westerlaken geeft aan blij te zijn dat de commissaris positief reageert op zijn oproep met betrekking tot de witte plekken. Spreker heeft ook de oproep gedaan om, in vervolg op de oproepsessie, als Staten om de tafel te gaan zitten om te bespreken welke regels hiervoor gehanteerd dienen te worden.

Commissaris van de Koning Oosters geeft aan te begrijpen wat de heer Eggermont bedoelt. Dit omdat als ooit, heel lichtzinnig, een bepaalde termijn is opgenomen en je elk half jaar constateert dat die termijn nog niet is verlopen, dan de discussie is afgelopen. De commissaris meent dat het misschien goed is om bij de halfjaarlijkse opschoning ook te kijken of de termijnen nog doel dienen. De commissaris meent dat de Staten daar zelf ook een rol in hebben als zijn constateren dat een bepaalde termijn niet meer realistisch is. Het lijkt de commissaris een goed idee om na de informatiesessie, en wetend dat er een protocol is en een register, nog een keer door te praten over hoe het beleid gehanteerd dient te worden. In samenwerking met de griffie kan wel een moment gevonden worden om hier nader over door te praten.

De voorzitter stelt na inventarisatie bij de commissie vast dat dit stuk door kan gaan als hamerstuk naar de vergadering van Provinciale Staten.

2.2 Statenvoorstel Beleidskader Sociale Agenda 'Wij doen mee!'

De voorzitter licht toe dat tijdens een informatiebijeenkomst in april 2020 de voorlopige focus en de eerste contouren van de Sociale Agenda al zijn gedeeld. Vervolgens is PS in de zomer van 2020 per brief geïnformeerd over de start die is gemaakt met het opstellen van een provinciale Sociale Agenda. Sinds dit voorjaar is alles wat is opgehaald vertaald naar een Statenvoorstel. Dat voorstel ligt nu voor. Dit Statenvoorstel zal in twee termijnen worden behandeld en er zal weer begonnen worden bij de PvdD.

Mevrouw Jager stelt dat het opzetten van een sociale bril haar in eerste instantie nogal abstract en gemakkelijker gedacht dan gedaan in de oren klonk. Spreker meent echter toch dat het uitvoeringsprogramma en monitoring duidelijk is uitgewerkt, met een realistische blik op de rol van de provincie. Spreker geeft aan er niets op aan te vullen maar wenst wel een compliment te geven. Spreker meent dat het fijn is om in een provincie te wonen waar oog is voor inclusiviteit, participatie en acceptatie van kwetsbare groepen.

De heer Van den Dikkenberg stelt dat mevrouw Jager heeft gezegd dat de monitoring duidelijk is uitgewerkt. In het voorstel staat dat de insteek is om te zoeken naar goede voorbeelden van monitoring die aansluiten bij de sociale bril en spreker vraagt of dat voor mevrouw Jager een definitie van duidelijk uitwerken is.

Mevrouw Jager beaamt dat dat duidelijker zou kunnen maar meent dat er goed is nagedacht over wat het voor de provincie betekent en hoe het vormgegeven kan worden.

De heer Dercksen licht toe dat bij het lezen van het stuk hem als eerste het woord woordendiarrée te binnen schoot. Het is een brei nietszeggendheid, en dat dan 20 keer. Het is een geforceerde moeite om maar geld uit te geven, omdat dat was afgesproken, terwijl je zelf ook niet weet wat je er mee moet doen of wat het probleem is. Vervolgens wordt er met een onnavolgbaar stuk gekomen waar geen kop en geen staart aan zit, anders dan een overzicht wat misschien al gedaan is of wat misschien gedaan zou kunnen worden. Spreker meent dat hiermee weer een half miljoen euro is verdwenen. Spreker vraagt hoeveel er van dit half miljoen nog over is als deze woordkunstenaar ook nog betaald is voor het schrijven van dit stuk. Er wordt gesteld in het stuk dat een sociale bril wordt opgezet bij concrete opgaven, bij de eigen organisatie. Spreker stelt dat die bril klaarblijkelijk op dit moment niet zo heel sociaal is. Dan wordt ook nog gesteld dat de bril wordt doorontwikkeld. 'Wie bij de provincie beleid maakt, zet een sociale bril op', dit natuurlijk naast de duurzame bril. Spreker meent dat het stuk een aanmatigende en paternalistische toon aanslaat; 'kijk ons een deugen'. Spreker vraagt met wat de provincie deugt. Er wordt gesteld dat wordt bijgehouden hoe de sociale bril, maar hoe dat precies wordt gedaan blijkt volstrekt onduidelijk te zijn. Daarnaast is er veel diversiteitsgedrang wat in overheidsland niet meer of minder is dan antiblanc racisme. Spreker vraagt of de organisatie vol homofoben en racisten zit. Spreker krijgt die indruk bij het lezen van het stuk. Met betrekking tot laaggeletterdheid merkt spreker op dat 24% van de 15-jarigen op dit moment functioneel analfabeet is. Spreker vraagt of dat wellicht komt omdat een rij linkse ministers de kwaliteit van het onderwijs hebben gesloopt en of het niet effectiever is om de minister op te roepen daar wat aan te doen in plaats van dat de provincie daar een rol in gaat vervullen. Spreker las gisteren in de krant een stuk over het autoluw maken van een deel van de stad Utrecht. In de krant stond dat zelfs iemand die Nederlands huisartsengeneeskunde gestudeerd, geen idee had van waar het over ging. Dat was namelijk participatie in de GroenLinks-stijl. Spreker meent dat er met betrekking tot onveiligheid in de homogemeenschap misschien eens naar de belangrijkste oorzaak gekeken moet worden; massa-immigratie. Spreker stelt dat in de provincie homo's gewoon uit hun huis worden gejaagd. Spreker vraagt wat daar met de sociale bril aan gedaan wordt, behalve een vlag ophangen.

Met betrekking tot vitale wijken merkt spreker op dat er krachtwijken zijn, kansparelwijken en Vogelaarwijken zijn met veel sociale woningbouw, maar waar ook veel dikke auto's voor de deur staan. Gevraagd wordt wat daar aan gedaan wordt en wat de mensen die daar wonen van moeten denken.

De vraag wordt gesteld waarom de welvaart voor vele mensen niet merkbaar is. Nederland heeft een van de hoogste belastingen ter wereld en vervolgens wordt het geld naar Zuid Europa weggesluisd, dit ook nog onder het mom van corona. Het hele gedoe met de Euro, de lage rente en de ECW is hier door de sociale besognes waarschijnlijk ook nog niet gezien. Mensen kunnen de energierekening niet betalen en spreker stelt dat dat het beleid van dit college is. Spreker vraagt of dat al is gezien door de sociale bril.

Spreker geeft aan een icoontje te hebben gezien met de tekst: bewustwording slavernijverleden en vraagt welk slavernijverleden bedoeld wordt. Spreker vraagt of de miljoenen blanken worden bedoeld die door moslims als slaven zijn verhandeld en behandeld. Spreker vraagt of er met betrekking tot Berbers en het Ottomaanse Rijk nu mensen uit Turkije aangekeken moeten worden en of er excuses of herstelbetalingen gevraagd moeten worden. De gedeputeerde wordt om meer helderheid gevraagd hierover omdat hier in het stuk verder niet over is geschreven.

Spreker meent dat dit voorstel een schot in de eigen voet is, waarbij het linkse college geconfronteerd wordt met de gevolgen van het eigen beleid. De vraag is voor spreker of deze bestuurders door hun doorontwikkelde duurzame en sociale bril nog wel in de spiegel kunnen kijken.

Mevrouw De Haan vraagt welke verbetervoorstellen de heer Dercksen zou willen doen op dit Statenvoorstel.

De heer Dercksen antwoordt dat hij voorstelt om het Statenvoorstel in te trekken.

Mevrouw De Haan geeft aan dat dat haar een kansloze missie lijkt en vraagt wat den de second best is. Het is gemakkelijk om van de zijlijn te roepen waar je het niet mee eens bent, maar om dat niet te komen met wat er wel gedaan zou moeten worden vindt spreker wel heel erg mager.

De heer Dercksen geeft aan dat het college zelf schrijft dat het geen taak van de provincie is. Als aan spreker gevraagd wordt wat er gedaan zou moeten worden dan hij antwoordt dat er niks gedaan zou moeten worden. De PVV vindt dit een onzinnig stuk, er is geen probleem gedefinieerd, laat staan een oplossing. Dat is de reden waarom spreker zijn vragen aan de gedeputeerde heeft gesteld. Er wordt volgens spreker een half miljoen aan belastinggeld weggegooid waar mensen heel hard voor moeten werken. Buiten het Provinciehuis zijn er veel mensen met veel problemen en de provincie knalt er volgens spreker nu weer een half miljoen euro door heen waar niemand wat aan heeft.

Mevrouw De Haan geeft aan geen verbetervoorstellen gehoord te hebben.

De heer Dercksen meent dat de oproep om het voorstel in te trekken het beste voorstel is dat wat hij vandaag gedaan heeft.

De heer Eggermont licht toe dat ook de SP pukeltjes kreeg van de sociale bril. De fractie vindt het stuk hier en daar ook wat aanmatigend. Het betreft dan met name zaken die door jarenlange rechtse kabinetten tot een structureel probleem zijn gemaakt en wat nu als een individueel probleem wordt neergezet. Zo wordt er met betrekking tot de woningbouw

gesproken over mensen die te weinig inschrijftijd hebben. Spreker stelt dat de inschrijftijd in de stad in elk geval elf jaar is en spreker vraagt waar dat dan aan ligt. Er wordt ook gezegd dat mensen te veel verdienen om in aanmerking te kunnen komen en spreker meent dat dat te maken heeft met het structurele beleid dat niet aansluit op wat er nodig is. Ook wordt er gezegd dat er maatwerk geleverd moet worden om het OV toegankelijker te maken. Spreker stelt dat als het OV zo marktgericht ingericht wordt dat het steeds verder in een negatieve spiraal komt, het ook steeds minder toegankelijk wordt. Wat de SP betreft had daar meer de nadruk op mogen liggen. De fractie heeft ook niet het idee dat deze [problemen met dit voorstel opgelost zullen gaan worden. Het zit in eerste instantie in de structurele zaken van het algemene beleid, zowel op Rijksniveau als wel bij de provincie.

Mevrouw Vrielink vraagt welke voorstellen de SP heeft om het beleidskader aan te passen zodat deze genoemde punten wel terugkomen.

De heer Eggermont antwoordt met die zin te zijn begonnen. De fractie is niet van mening dat het uitvoeringskader totale onzin is. De SP denkt dat het nuttig is om die dingen te doen, maar daarmee moet niet worden gedaan dat er een complete Sociale Agenda is en dat alle pleisters zijn geplakt. Dat is het voornaamste kritiekpunt van de SP op dit stuk. De fractie heeft niet zozeer bezwaar tegen de uitvoeringsagenda maar vooral tegen het stuk dat er achter ligt.

De heer Dercksen vraagt hoe de heer Eggermont denkt dat de provincie veranderd is als er vijf ton wordt gestoken in een Sociale Agenda, waar twee mensen van worden betaald.

De heer Eggermont antwoordt dat de provincie er niet heel veel anders uit zal zien, dat heeft spreker zojuist aangegeven. Echter als het gaat over de toegankelijkheid van het OV, weet spreker hoe lastig dat is in overheidsland en dat er hard aan getrokken moet worden om dit georganiseerd te krijgen. Het lijkt spreker dan ook nuttig als daar extra aandacht voor zou komen.

De heer Dercksen meent dat dit voorbeeld niet in een Sociale Agenda hoort maar bij het openbaar vervoer. Spreker vraagt of de heer Eggermont nog een ander voorbeeld heeft waaruit blijkt dat deze Sociale Agenda een verschil zal gaan maken.

De heer Eggermont stelt dat de vraag: wat hoort waar altijd discutabel is als je ziet dat op een bepaald punt iets achterwege blijft. Het kan volgens spreker soms nuttig zijn om op een hoger plan zaken recht te trekken. Het komen met een voorbeeld is het gemakkelijkste praten binnen de commissie maar dat houdt niet in dat je over alles gelijk hebt.

Mevrouw Vrielink merkt op dat de heer Eggermont heeft aangegeven dat er niet gedaan moet worden alsof alle pleisters zijn geplakt met dit voorstel. Spreker is het daar mee eens maar vindt het wel een mooi begin. Gevraagd wordt of de heer Eggermont van mening is dat de pleisters die geplakt worden de juiste pleisters zijn of dat hij graag nog andere pleisters zou willen zien.

De heer Eggermont antwoordt graag te willen zien dat er structureel wat verandert op bepaalde onderwerpen. Spreker heeft op zich weinig bezwaar tegen de pleisters die nu voorgesteld worden.

Mevrouw d'Hondt geeft aan verbaasd te zijn dat het voorbeeld van mobiliteit van de heer Eggermont door de heer Dercksen als een slecht voorbeeld wordt gezien. Spreker meent dat het punt van de Sociale Agenda is dat het door alle beleidsterreinen heen gaat. Gevraagd

wordt of de heer Dercksen die de Sociale Agenda kennelijk in de prullenbak wil gooien, het beleid van de provincie al sociaal genoeg vindt.

De heer Dercksen antwoordt dat er een verschil is in de manier van denken. Spreker vindt dat je pas wat moet doen als je een probleem signaleert en stelt in het stuk geen probleem te hebben gezien. Spreker heeft wel gelezen dat er 500.000 euro uitgegeven gaat worden waarvan de helft wordt besteed aan personeelskosten. Dat betekent dat er twee mensen twee jaar komen werken en spreker vraagt wat dat zal gaan oplossen. Dit zeker als het probleem niet is gedefinieerd en er ook niet gemonitord wordt. Spreker roept op om met iets concreets te komen. Als er geprobeerd zou worden om het OV toegankelijker te maken voor ouderen in de daluren dan steunt de PVV dat. Spreker stelt echter dat er aan deze brei waanzin geen kop en staart zit en dat het vol zit met herhalingen terwijl niet duidelijk is wat het probleem is.

Mevrouw d'Hondt constateert tot haar verbazing dat de heer Dercksen geen problemen constateert voor wat de sociale aspecten van het provinciaal beleid betreft. De heer Dercksen is kennelijk blij met de manier waarop het nu gaat en spreker verwacht dan ook geen kritiek meer van hem op dit punt.

De heer Dercksen vraagt welke sociale problemen er zijn met betrekking tot het beleid van de provincie. Spreker vraagt of er geen mensen van een andere afkomst of seksuele geaardheid worden aangenomen. Spreker vraagt ook of er geen aannemers aangenomen worden die met de verkeerde mensen werken en vraagt of dat gedaan wordt en of dat het probleem is.

Mevrouw d'Hondt stelt dat de PVV en haar partij het over veel dingen oneens zijn. Wel wordt gedeeld dat de kloof tussen rijk en arm te groot is en dat de overheid daar iets aan wil doen. De fractie vindt het aan de Sociale Agenda zo goed dat op alle onderdelen waarin de provincie actief is, geprobeerd wordt om die kloof kleiner te maken. Spreker meent dat het verkleinen van de kloof tussen rijk en arm of tussen hoog of laag opgeleid niet alleen met een Sociale Agenda verkleind kan worden maar dat je dit integraal moet durven zien.

De heer Dercksen vraagt waar in het voorstel staat dat het verschil tussen arm en rijk kleiner gemaakt wordt en hoe dat gemonitord wordt.

Mevrouw d'Hondt meent dat met het vergoten van de toegankelijkheid in het OV, de kloof tussen mensen die wel en de mensen die niet mee kunnen doen in de samenleving verkleind wordt.

De heer Dinklo vraagt aan de SP wat inclusieve sport is.

De heer Eggermont licht toe dat de kolom naast de beschrijving staat. Spreker geeft aan er niet van te houden als er in de commissiebehandeling quizvragen worden gesteld.

De heer Dinklo stelt dat als de SP veel steun geeft aan het uitvoeringsprogramma, hij graag zou willen weten wat dat betekent.

De heer Van den Dikkenberg geeft aan dat na lang wachten de Sociale Agenda er eindelijk ligt en dat de fractie de Sociale Agenda vol verwachting heeft gelezen. Het document zou naar verwachting veel kaders en een uitvoeringsprogramma bevatten. De fractie vindt het bevreedend dat deze combinatie meteen op het bordje van de Staten ligt omdat er vanavond op de agenda nog een stroomschema staat waarin wordt gezegd dat er eerst over

kaders nagedacht wordt om vervolgens pas het uitvoeringsprogramma voorgelegd te krijgen. Het wordt nu toch in één keer voorgelegd en dat geeft, kijkend naar de discussie, een wat wrange nasmaak. Spreker meent dat er eerst naar de kaders gekeken zou moeten worden. Spreker meent dat het kaderdocument vaag is geformuleerd en dat er concrete doelen ontbreken. Een voorbeeld is dat geprobeerd wordt om de sociale cohesie in het landelijk gebied te versterken met het argument dat de inwoners dan in beeld zijn. Spreker vindt het een onderbouwing dat je de inwoners niet in beeld hebt als je probeert om de sociale cohesie in het landelijk gebied te versterken. Spreker meent dat er juist een heel sterke sociale cohesie is in het landelijk gebied en dat burens nu tegen elkaar worden uitgespeeld door het energiebeleid. Spreker stelt dat dat tegengesteld is aan dat de inwoners juist niet in beeld zijn. Spreker meent dat dit aantoont dat er gezocht wordt naar een manier op het sociale beleid naar de provincie te trekken.

De fractie is blij dat de provincie ruimte wil geven aan en respect wil hebben voor verschillen. Diversiteit is een verrijking voor de samenleving, maar het koppelen van werving en selectie daaraan, met diversiteit als doel, is volgens de fractie een verkeerd gegeven. Dit zou als keerzijde kunnen hebben dat als je een quotum gehaald hebt, kwalitatief goede mensen van een bepaalde achtergrond niet meer aangenomen zouden worden. Het college wordt gevraagd wat, als bijvoorbeeld het doel wordt gesteld om 50 gereformeerde medewerkers aan te nemen, er gedaan wordt als de 51^e zich aanmeldt voor een andere functie. Gevraagd wordt of deze kandidaat dan uitgesloten wordt vanwege haar achtergrond omdat er anders te weinig katholieken in huis zijn. Spreker roept op om niet met deze criteria te werken omdat dan het hek van de dam is om te discrimineren op basis van achtergrond.

Mevrouw Veen vraagt of als er twee kandidaten met hetzelfde profiel en met dezelfde achtergrond voorliggen, de heer Van den Dikkenberg er dan wel voorstander van is om onderscheid te maken op diversiteit.

De heer Van den Dikkenberg geeft aan niet eerder meegemaakt te hebben dat deze situatie zich voordoet. Wat voor spreker centraal staat is de kwaliteit, ongeacht de achtergrond. Spreker heeft aangegeven dat diversiteit een verrijkend gegeven is en dat je moet kijken naar de kwaliteiten die een team nodig heeft.

Mevrouw Vrieling vraagt hoe de heer Van den Dikkenberg staat tegenover meer diversiteit in de sollicitatiecommissies in het voorbeeld dat hij noemde.

De heer Van den Dikkenberg meent dat als je een divers team hebt, je automatisch ook een diverse sollicitatiecommissie hebt.

Mevrouw Vrieling vraagt of, als de heer Van den Dikkenberg niet voor quota is, hij wel is voor zoveel mogelijk diversiteit in bijvoorbeeld sollicitatiecommissies. Dit zodat er vanuit zoveel mogelijk verschillende invalshoeken naar kandidaten gekeken wordt.

De heer Van den Dikkenberg meent dat een HR-afdeling verantwoordelijk is om de beste kandidaten binnen te halen. Daartoe wordt een profiel opgesteld en wat spreker betreft mogen daar 100 mensen naar kijken maar hij ziet daar niet de toegevoegde waarde van in. Spreker meent dat hier een goed gekwalificeerde HR-afdeling voor is.

Mevrouw Welschen stelt dat uit onderzoek blijkt dat diverse teams betere resultaten bereiken. De sociale bril kan daar aan bijdragen en spreker vraagt hoe de heer Van den Dikkenberg tegen het resultaat van dat onderzoek aankijkt.

De heer Van den Dikkenberg geeft aan al gezegd te hebben dat diversiteit meerwaarde heeft en verrijkend werkt.

Mevrouw Welschen licht toe dat het helpt om hier actief beleid op te voeren en bijvoorbeeld quota in te stellen. Je hebt echter altijd een onbewuste voorkeur en daarom kan een quotum een middel zijn om diversiteit nog meer in te bedden.

De heer Van den Dikkenberg meent dat je dat niet moet doen omdat dan het hek van de dam is. De kwaliteit moet centraal gesteld worden en achtergrond maakt dan niet uit. Spreker vervolgt en memoreert dat er tijdens een informatiesessie is gesproken over de Sociale Agenda. Spreker was daarbij aanwezig en heeft toen aangegeven dat er aandacht besteed moet worden aan antisemitisme. Het stadion, een stukje verderop, heeft een historie met betrekking tot antisemitisme en is het hele document is niets over antisemitisme te lezen. Spreker vindt dat opvallend, hij heeft niet voor niets zijn inbreng geleverd. Er is onderzoek gedaan naar antisemitisme en gebleken is dat dat sinds corona aanmerkelijk is toegenomen. Spreker meent dat dit, wereldwijd, een actueel thema is en het college wordt om een reflectie gevraagd.

De fractie vindt het uitvoeringsprogramma wat mager. Gevraagd wordt hoe nu concreet getoetst kan worden wat de activiteiten zijn, welke resultaten er zijn en wanneer doelen zijn gerealiseerd. Spreker vraagt ook welke indicatoren er voor dit beleid vastgesteld worden. GS wordt om een nadere toelichting gevraagd en om aan te geven hoe dit beleid in de P&C-cyclus gaat belanden.

Spreker geeft aan verontwaardigd te zijn dat slavernij in dit plan is opgenomen. Er is afgesproken dat GS nog wat feiten zou verzamelen uit landelijke onderzoeken en dat de Staten dan een debat zouden voeren en een oordeel zouden vormen over of het verantwoordelijkheid kan nemen of niet over het handelen van dit instituut. Spreker roept op om het ook op die manier te doen zodat het een waardige plek krijgt. Het voelt nu alsof er via een achterdeurtje toch iets over slavernij gedaan wordt. Spreker meent dat dat nooit de impact zal hebben die gemaakt zou kunnen worden.

De interruptie op mevrouw Jager maakt duidelijk hoe spreker over de monitoring denkt. Als er nog gezocht moet worden naar de juiste vorm dan meent spreker dat de provincie tekort schiet in het monitoringsbeleid.

Mevrouw Hoek geeft aan hier anders in te staan dan dat zij tot nu toe heeft gehoord, dat is ook de charme van de Staten, het is een palet met verschillende mensen. Toen spreker tien jaar geleden in de Staten kwam had de provincie nog de jeugdzorg, de bibliotheken, het OV en de regiotaxi. Dit is nu allemaal naar de gemeenten overgeheveld. Het is duidelijk dat de gemeenten te weinig geld hebben om de Wmo te kunnen financieren. Spreker stelt daarom voor om te kijken hoe met het bedrag dat vrijgemaakt wordt, gemeenten beter ondersteund kunnen worden bij deze taken. Dat is ook sociaal en daarmee kun je ook verbinden. De insteek van 50PLUS is dan ook om te kijken wat de gemeenten nodig hebben om wat overgedragen is, en waar geen geld voor is te herstellen. Zo meent spreker dat je bij de bibliotheek geholpen kunt worden bij laaggeletterdheid. Spreker meent dat deze gelden wel

geormerkt dienen te worden zodat het niet gebruikt wordt om een tekort in de algemene reserve te vullen. Ook roept spreker op om, als er geld naar de gemeente gaat, dit gevolgd dient te worden.

Mevrouw d'Hondt ondersteunt de woorden van mevrouw Hoek over de diversiteit in de Staten. Spreker deelt ook de zorgen over de gemeenten met betrekking tot het uitvoeren van hun taken. Spreker geeft aan dat mevrouw Hoek voorstelt om gemeenten te subsidiëren om hun sociale taken te vervullen. Spreker vraagt zich af of dat met het half miljoen gaat lukken, zij meent dat gemeenten veel meer geld nodig hebben. Spreker vraagt zich ook af of dit niet een taak is van het Rijk. Het Rijk heeft taken naar de gemeente overgeheveld en daarbij bezuinigd. Spreker ziet dit wel als een probleem maar niet per se als provinciaal probleem en meent dat de provincie dit probleem ook niet op kan lossen. Gevraagd wordt of mevrouw Hoek dat deelt.

Mevrouw Hoek deelt dat voor een deel. Echter, als je wilt herstellen wat er in de afgelopen jaren is afgebroken, dan kunnen alle beetjes helpen. Zo kan geholpen worden om een voetbalclub in stand te houden. Voetbalclubs hebben, zeker op het platteland een belangrijke sociale functie die veel verder gaat dan alleen een balletje trappen. Zo kan ook, met een klein budget, geholpen worden om een de enige supermarkt in een kleine kern te behouden. Spreker is er enthousiast over dat de provincie de sociale lijn weer oppakt en meent dat alle kleine beetjes helpen.

Mevrouw d'Hondt stelt dat mevrouw Hoek de sociale taken van de provincie verwacht met de sociale insteek van de ruimtelijke en fysieke taken. Als de provincie nu de gaten van de gemeenten opvult, dan kan het Rijk rustig achterover leunen. Spreker meent dat je het probleem moet neerleggen bij de veroorzaker.

Mevrouw Hoek geeft aan niets te verwarren. Spreker meent dat met elkaar het palet wordt gemaakt en dat dit hier een onderdeel van is.

Mevrouw Vrieling sluit aan bij het compliment van mevrouw d'Hondt aan mevrouw Hoek over de diversiteit van de Staten. Spreker sluit ook aan bij de woorden dat de provincie niet op de stoel van de gemeenten moet gaan zitten en dat de provincie niet de problemen van het Rijk op moet gaan lossen. Spreker denkt in de gedachte van het voorstel en stelt voor om gemeenten die wat meer geld hebben, omliggende gemeenten kunnen helpen met activering, ervaringen uitwisselen of bijvoorbeeld trainingen. Dat zou namelijk niet zo veel geld hoeven te kosten.

Mevrouw Hoek antwoordt positief te staan tegenover alles dat tot verbetering leidt. Het komt al voor dat kleine kernen gebruik maken van voorzieningen die in de buurt zijn. Spreker meent dat in U10-, U16- en U26-verband nog meer te doen valt.

Spreker geeft met betrekking tot het voorstel aan het positief te vinden dat er zo positief gedacht wordt. 50PLUS steunt het voorstel en spreker meent dat er over de uitvoering nog wel de nodige gesprekken gevoerd zullen worden.

De heer De Brey geeft aan dat de VVD geen voorstander is van dit voorstel. Dit is geen kerntaak van de provincie en de fractie meent dat er in deze tijd andere prioriteiten zijn zoals de woningbouw en infrastructuur. Het is op zich goed om door een sociale bril naar zaken te kijken maar de fractie meent dat dat in voorstellen zou moeten gebeuren. De

fractie ziet nu een verzameling waarvan gezegd wordt dat het integraal is, maar het zijn volgens de fractie allemaal losse eindjes. Zo is het programma Laaggeletterdheid een punt van zorg, er moet voorkomen worden dat er laaggeletterden zijn. Echter, het college is nu drie jaar bezig en het komt niet verder dan dat er volgend jaar een conferentie wordt georganiseerd en dat er daarna een plan wordt geschreven. Voor iemand die niet zo goed kan lezen is de provincie in vier jaar dus eigenlijk geen steek verder gekomen. De fractie roept op het voorstel terug te trekken en om met een concreet uitvoeringsprogramma te komen met betrekking tot wat de provincie precies wil gaan doen aan de laaggeletterdheid in plaats van het organiseren van een conferentie. Er wordt veel verwezen naar artikel 1 van de Grondwet, maar niet naar de sociale rechten die ook heel belangrijk zijn. Een voorbeeld is de bevordering van werkgelegenheid en woningen. Hier wordt in het stuk niet naar gerefereerd en de VVD meent dat de woningnood wel een heel belangrijk onderwerp is. Er wordt wel een link gelegd naar het programma Vitale wijken maar spreker meent dat het eerder vertragend zal werken als de twee ambtenaren, die een half miljoen euro kosten, opnieuw naar dit programma moeten gaan kijken. Het lijkt spreker beter dat er gewoon woningen worden gebouwd en dat er bij de bestemmingsplannen naar diversiteit gekeken wordt.

Spreker geeft aan dat de VVD aansluit bij de opmerkingen van de SGP over het antisemitisme. Dit is een groot probleem in Nederland en in deze provincie en dit komt in het voorstel niet aan de orde. Spreker roept op om het voorstel terug te trekken en om hier ook iets over op te schrijven. Als hier de ogen voor gesloten blijven dan kun je met deze twee ambtenaren beter helemaal niets doen.

De heer Dercksen vraagt of de provincie een rol heeft als het gaat om laaggeletterdheid en of het niet effectiever zou zijn als de VVD ervoor zorgt dat linkse ministers niet steeds de kwaliteit van het onderwijs slopen. Dit gebeurt al decennia lang en de kwaliteit holt achteruit.

De heer De Brey wenst geen Tweede Kamer te gaan spelen en meent dat er ook een rol is voor de provincie op dit vlak. Dit omdat de provincie een vinger in de pap heeft bij de bibliotheken en die kunnen bijdragen om mensen sterker in woord en schrift te maken. Mevrouw d'Hondt stelt dat de heer De Brey zijn betoog begon met dat sociaal beleid geen kerntaak van de gemeente is en dat hij vervolgens aangeeft dat de provincie wel iets moet doen aan laaggeletterdheid en antisemitisme. Daarvan zou dan ook gezegd kunnen worden dat dat geen kerntaken zijn van de provincie. Spreker memoreert dat de VVD wat moeite had met het ondertekenen van het Regenboogakkoord omdat dat ook niet als kerntaak van de provincie werd gezien. Spreker vraagt of de VVD nu wel of niet wil dat de provincie iets aan sociaal beleid gaat doen binnen de kerntaken.

De heer De Brey antwoordt dat de provincie een aantal kerntaken heeft als wonen, wegen, werken, OV en natuur. Binnen die kerntaken moet je natuurlijk wel door een sociale bril kijken. Bibliotheken is een kerntaak en daarbinnen moet ook laaggeletterdheid meegenomen worden. Dat betekent dat je binnen de kerntaken de oren en ogen open moet hebben voor het sociale aspect, maar dat je hier geen apart programma voor moet maken en hier een half miljoen euro tegenaan moet gooien. Er wordt met veel aplomb aangekondigd dat het allemaal heel integraal is maar spreker meent dat er heel veel losse eindjes zijn en dat er niet wordt doorgepakt.

Met betrekking tot de Diversity Day en de regenboogvlag vraagt spreker welke regenboogvlag gebruikt moet worden. Spreker geeft richting gedeputeerde Van Muilekom aan dat het met de oude regenboogvlag helemaal verkeerd is gedaan door de provincie. Dit omdat spreker van zijn achterban heeft begrepen dat de oude regenboogvlag helemaal niet inclusief is. Spreker vraagt of er nieuwe vlaggen zijn besteld, en zo ja, welke dat zijn.

Mevrouw Welschen licht toe dat de fractie het voorstel met een CDA-bril heeft bekeken. Het CDA is niet voor het individu of de overheid maar voor de gemeenschap. De plek waar mensen met verschillende overtuigingen en achtergronden elkaar ontmoeten, en de verschillende lagen in de gemeenschap vormen voor het CDA het uitgangspunt. De overheid mag aanjager zijn en moet dienstbaar zijn, maar het moet vooral worden ingebed en verbonden zijn met gezamenlijkheid, in en door, de gemeenschap. In dat licht is het voorstel bekeken en de fractie is kritisch op regelzucht door de overheid om eventuele engeregeldheden op te lossen, zeker op gebieden waar de overheid niets te zeggen heeft, zoals de innerlijke overtuiging van mensen. De overheid mag aan de andere kant wel aanjager zijn en bewustwording creëren. Spreker meent dat in het stuk wel enige balans is te zien tussen landelijk en stedelijk, maar stelt ook dat in de uitwerking vooral te zien is dat het gaat over mensen met een kleine portemonnee, in de stad. Het CDA zou dit breder willen trekken. Het CDA wil een goede bereikbaarheid van de dunner bevolkte gebieden via OV en wegen. Daarnaast vindt het CDA sport en sporten voor mensen met een beperking belangrijk. Dat staat ook in het stuk en wordt verder uitgewerkt in het Sportakkoord, inclusieve sport.

Spreker meent dat het MKB in de regio ook duidelijker benoemd had kunnen worden. 80% van de banen in Nederland komt uit het MKB en er zit veel MKB in de regio en als de provincie daar op blijft inzetten, dan blijft de leefbaarheid ook.

De heer Dinklo vraagt waarom de door het CDA genoemde punten niet gewoon in de programma's zelf worden geregeld. Gevraagd wordt waarom het CDA denkt dat hier een apart programma voor nodig is en of de andere programma's niet sociaal genoeg zijn.

Mevrouw Welschen antwoordt dat het voor het CDA ook zoeken was om dit concreet te maken. Het kan echter geen kwaad om de wat statische onderwerpen met een sociale bril op te bekijken. Spreker geeft aan te hopen dat dat al gebeurt maar om hier nogmaals bij stil te staan, en om hier bewust van te worden, kan de Sociale Agenda bijdragen. Het CDA zou dit in de uitvoeringsagenda wel nog wat concreter willen maken en wil punten aanstippen die in de Sociale Agenda extra aangejaagd kunnen worden.

De heer Dinklo meent dat sociaal nu los wordt gezien van beleid. Spreker vraagt waarom het voorstel niet teruggetrokken wordt en waarom sociaal beleid niet geïntegreerd wordt in de programma's. Spreker meent dat een apart programma alleen maar leidt tot extra kosten en meer gedoe.

Mevrouw Welschen meent dat je met dit programma, ook in de wat statischer onderwerpen meer accenten kunt leggen en de sociale kant kunt benadrukken, bijvoorbeeld met een goede bereikbaarheid voor dunner bevolkte gebieden. Spreker meent dat de Sociale Agenda een extra impuls kan geven aan bijvoorbeeld bereikbaarheid en toegankelijkheid.

Spreker vervolgt en geeft aan dat het CDA graag wil inzetten op het behoud van de sociale cohesie in het landelijk gebied. Hier is net al een discussie gevoerd en het CDA wil in elk

geval behouden wat er is en dit beter maken. Spreker stelt dat de regionale identiteit en het gevoel ergens thuis en bij te horen belangrijk is. Het is daarom belangrijk om ook in het landelijk gebied toegang te houden tot kunst, muziek(-les), de bibliotheek, sport en het vrijwilligersleven. Spreker zou daar in de uitvoeringsagenda graag meer aandacht voor willen zien. Het accent lijkt nu meer op het stedelijke gebied gericht te zijn en op mensen met een kleine portemonnee. GS wordt om een reactie gevraagd.

De heer Dercksen geeft aan dat mevrouw Welschen veel thema's heeft genoemd. Spreker verwijst naar pagina 15 en stelt dat er vijf ton beschikbaar is voor twee jaar. De helft daarvan gaat naar personeelskosten en dan is er nog 2,5 ton over om twee jaar lang projecten te doen. Spreker vraagt hoeveel fanfares en mensen met een kleine portemonnee daarmee geholpen gaan worden.

Mevrouw Welschen stelt dat het geld niet alleen uit dit programma hoeft te komen. Spreker stelt dat deze agenda een paraplu is voor alle andere beleidsterreinen waarop geacteerd wordt. Spreker wil inzetten op het behouden van de sociale cohesie in het landelijk gebied en stelt dat dit ook in andere programma's wordt uitgewerkt, met de daarbij behorende budgetten.

De heer Dercksen vraagt waar het CDA het college op gaat afrekenen als er 125.000 euro per jaar beschikbaar is. Spreker vraagt wat er met dat geld gedaan zou moeten zijn om het CDA tevreden te stellen over dit voorstel.

Mevrouw Welschen antwoordt het mooi te zouden vinden als de gedeputeerde de twee ambtenaren aanspoort om in het kader van de Sociale Agenda aan tafel te gaan zitten bij de andere uitwerkers van de provincie die zich bezig houden met het behouden van de sociale cohesie in het landelijk gebied.

Mevrouw De Haan geeft aan dat voor de ChristenUnie samenleven van enorme betekenis is. Sociaal beleid is inderdaad geen afzonderlijke provinciale taak en deze agenda is dan ook geen oplossing voor structurele problemen. Het Rijk is aan zet en er ligt een belangrijke taak met betrekking tot zorg en welzijn bij de gemeenten. Echter ook de provincie kan van betekenis zijn door inwoners te faciliteren om op een goede manier mee te kunnen doen in de samenleving. De provincie kan daarnaast ook niet achterblijven in de bestrijding van ongelijkheid en de ChristenUnie wil inzetten op het vergroten van de sociale cohesie. Spreker sluit wat dat betreft aan bij de woorden van mevrouw Welschen. In dat licht is een sociale bril met een integrale insteek belangrijk. Dit moet op alle terreinen terugkomen en daar waar kansen worden gezien moet de provincie samen binden, aanjagen en kennis delen. Dat is enerzijds ambitieus maar ook realistisch. Spreker meent dat wellicht op termijn de organisatie zo goed op weg is dat er geen aparte Sociale Agenda meer nodig is. Gezien de positie die de provincie heeft, is de vraag hoe de provincie dat gaat doen. Een kernpunt van de aanbeveling van de ChristenUnie is de Alliantie voor het VN-verdrag, voor de rechten van personen met een handicap. Daar wordt gezegd dat er niet over hen bepaald moet worden maar met hen. Wat de ChristenUnie betreft zou dat ook het belangrijkste uitgangspunt in de Sociale Agenda en de uitvoering moeten zijn. Het is belangrijk dat bepaalde doelgroepen zelf geconsulteerd worden over wat nodig en passend is. Ervaringsdeskundigheid is cruciaal, of het nou gaat om discriminatie, acceptatie of toegankelijkheid. De gedeputeerde wordt gevraagd hoe de provincie dit gaat borgen.

Met betrekking tot de uitvoeringsagenda wil de fractie het punt van de sociale cohesie onderstrepen. Dit staat wel in het beleidskader maar wordt in de uitvoeringsagenda minder teruggevonden. Spreker vraagt wat er in de uitvoeringsagenda precies wordt gedaan aan de sociale cohesie in het landelijk gebied. Hierbij valt te denken aan de koppeling met eenzaamheid, dat ook in het coalitieakkoord is genoemd. De SGP heeft aangegeven dat er op het platteland veel sociale cohesie is en spreker stelt dat dat in zijn algemeenheid zo is maar meent dat het ook goed is om inzicht te krijgen in waar wat is en wat er mist. Er is niet een gelijksoortig beeld van kleine gemeenten in de provincie op dat vlak. Ook kan de koppeling gelegd worden met LEADER-projecten, er zijn mooie voorbeelden vanuit LEADER-Oost op dit punt. Spreker wenst in dit kader ook het vrijwilligersbeleid te noemen omdat het steeds moeilijker wordt om vrijwilligers te vinden.

Spreker meent dat er voor de eigen organisatie voldoende kansen zijn maar dat het gevaar bestaat dat je dingen in de marge gaat doen waardoor er een soort afvinklijst ontstaat, dat lijkt de fractie niet goed. De fractie roept op om in de kern te kijken of het op sociaal gebied beter kan. Als concreet voorbeeld wordt de nota Inkoopbeleid genoemd die te zijner tijd naar de Staten komt. Spreker heeft hier vragen over gesteld en meent dat deze schraal zijn beantwoord. Spreker zou het goed vinden als de ambtenaren die zich met de sociale agenda bezighouden betrokken worden bij de opzet van het inkoopbeleid.

In het kader van de doelgroepen sluit spreker aan bij het pleidooi over antisemitisme. De ChristenUnie heeft dit punt eerder nadrukkelijk benoemd en het wordt nu niet genoemd in het beleidskader en de uitvoeringsagenda. De gedeputeerde wordt om een reactie gevraagd. De heer Dinklo geeft aan dat is gezegd dat het personeelsbeleid geen afvinklijstje moet worden en vraagt wat er op het afvinklijstje zou komen te staan.

Mevrouw De Haan antwoordt dat er veel punten op het lijstje staan als duurzaamheid, Fair Trade, circulair en participatie. Spreker wil echter niet naar lijstjes gaan maar dat er in de organisatie bij maatschappelijke opgaven met een sociale bril wordt gekeken, waardoor bijvoorbeeld de beantwoording van SROI anders wordt dan nu.

Mevrouw Veen licht toe dat de grondhouding van D66 in principe positief is tegenover dit voorstel. De fractie meent dat het goed is om met een sociale bril naar de kerntaken te kijken. Daarbij is het wel belangrijk dat de provincie niet op de stoel van gemeenten gaat zitten. Het beleidskader voelt als weinig concreet en spreker vraagt waar precies op gestuurd gaat worden en wat de doelen zijn die de provincie wil bereiken. Dat vindt de fractie zonde. Dit is ook terug te zien in het beleidskader zelf waar wordt gezegd dat de inspanningen van de provincie niet altijd tot gevolg hebben dat iemand ook daadwerkelijk mee kan doen, maar dat het wel belangrijk is om daar aan bij te dragen. Spreker meent dat dat schuurt en vraagt de gedeputeerde om daar op te reflecteren. Spreker geeft aan dat D66 het uitvoeringsprogramma voorbarig vindt. De Staten stellen nu het beleidskader vast en het voorstel, dat vanavond wordt besproken, is om daarna pas een uitvoeringsprogramma vast te stellen. Spreker is niet tegen een inkijkje maar vindt het vaststellen van het uitvoeringsprogramma wat voorbarig. Dit ook omdat het uitvoeringsprogramma dat er ligt lijkt te verzanden in randzaken en in kleine programma's en dat er niet met een sociale bril naar alle kerntaken van de provincie wordt gekeken.

Er is in het verleden afgesproken dat er nog over het slavernijverleden gesproken zou worden. Spreker is er niet op tegen dat dit nu in het uitvoeringsprogramma is opgenomen maar meent dat het heel belangrijk is dat de Staten hier nog met elkaar over spreken en dat daar, indien gewenst, een statement over gemaakt zou kunnen worden zodat hier meer aandacht voor gegenereerd kan worden.

De heer Dinklo steunt de kritische houding ten opzichte van dit programma en vraagt of D66 meent dat met een aantal aanpassingen het programma alsnog goedgekeurd kan worden. Mevrouw Veen antwoordt dat D66 positief staat tegenover wat het programma beoogt. De fractie kan het in zijn algemeenheid kijken naar het sociale beleid steunen. Spreker geeft aan wel de beantwoording door de gedeputeerde af te willen wachten.

De heer Dercksen vraagt wat mevrouw Veen van de antwoorden verwacht. Spreker stelt dat je in de kaders normaal gesproken ook een doel omschrijft. De tijd dat voorstellen SMART geformuleerd zouden moeten worden is voorbij, als het inclusief en duurzaam is, is het vaak al goed. Spreker vraagt welke doelen D66 met dit budgetje wil bereiken.

Mevrouw Veen antwoordt het belangrijk te vinden dat de Sociale Agenda als beleidskader als een overkoepelende bril fungeert voor de provinciale kerntaken. De hoop is dat op termijn dit programma niet meer nodig is omdat het onderdeel is geworden van de manier waarop de provincie werkt.

De heer Dercksen vraagt of mevrouw Veen het idee heeft dat de provincie dat nu niet doet. Spreker geeft aan in het Provinciehuis geen homofoben en racisten tegen te komen. Spreker vraagt waarom D66 het vermoeden heeft dat de provincie niet sociaal is.

Mevrouw Veen wenst te benadrukken dat D66 niet denkt dat de provincie niet sociaal bezig is. Met dit programma wordt gezegd dat de wens is dat hier meer aandacht voor is en structureel onderdeel wordt van. Daarmee kan worden ondervangen dat er ergens niet sociaal gehandeld wordt.

De heer Van den Dikkenberg is benieuwd of D66 bereid is om in de tweede termijn het oordeel te vullen dat dit stuk aangehouden moet worden zodat de doelen en de indicatoren door de gedeputeerde nog in het stuk verwerkt kunnen worden. Dit zodat duidelijk wordt wat er plaats moet gaan vinden, omdat spreker anders veel werk voor de fractievoorzitter van D66 in de FAC voorziet om dit allemaal zelf te gaan formuleren.

Mevrouw Veen geeft aan dit mee te zullen nemen en de beantwoording af te wachten.

Mevrouw Vrielink geeft aan dat GroenLinks een digitaal sprongetje heeft gemaakt toen dit Statenvoorstel binnenkwam. Dat enthousiasme bleef tijdens het lezen van het beleidskader. Net zoals de SP aangaf zou GroenLinks ook graag zien dat er in Den Haag andere keuzes gemaakt worden, maar de PvdD zei al dat het fijn is om te wonen in een provincie waar oog is voor inclusie en participatie. Spreker stelt dat het een mooi stuk is geworden waar de fractie veel terugziet van het PCL-advies en vanuit de bespreking tijdens de informatiesessie. De manier waarop de Sociale Agenda wordt ingevuld past goed bij de rol van de provincie. De provincie gaat niet op de stoel van de gemeenten zitten maar gaat verbinden en aanjagen.

De heer Dinklo geeft aan gefascineerd te zijn door de opmerking dat GroenLinks liever andere keuzes zou willen maken. Spreker stelt dat GroenLinks in het college zit en zelf de

keuzes kan bepalen. Gevraagd wordt welke keuzes GroenLinks wel zou willen maken die nu niet gemaakt worden.

Mevrouw Vrielink antwoordt te hebben gesproken over de keuzes die in Den Haag gemaakt worden en die GroenLinks anders zou willen zien. De keuze voor de Sociale Agenda wordt door GroenLinks natuurlijk gesteund.

Spreker vervolgt vraagt de gedeputeerde om, waar dat kan, gemeenten met elkaar te verbinden zodat zij ervaringen kunnen delen, elkaar kunnen inspireren en wellicht samen trainingen kunnen volgen.

Het provinciaal beleid gaat over de Utrechtse samenleving en heeft dus ook altijd sociale gevolgen. Daarom is het goed dat er bewuster met een sociale bril naar het beleid gekeken wordt. Artikel 1 wordt genoemd en spreker meent dat op deze manier de muurschildering in het Provinciehuis body krijgt. Met dit stuk kan ook meer body worden gegeven aan de regenboogprovincie, naast het hijsen van de regenboogvlag. Dit bijvoorbeeld op het onderwerp inclusieve sport waar aan de gang wordt gegaan met discriminatie en racisme in de sportwereld.

GroenLinks denkt dat het VN-verdrag goed past binnen deze Sociale Agenda, bijvoorbeeld bij hoofdstuk vier op pagina 11 en spreker vraagt hoe de andere fracties en de gedeputeerde daar over denken.

Het is mooi dat er in wordt gezet op het woningtekort en op betaalbare woningen. Een mooie aanvulling zou volgens spreker andere woonvormen zijn. Hierbij valt te denken aan gescheiden gezinnen, meer-oudergezinnen, mensen die in woongroepen willen wonen en andere vormen van niet traditioneel wonen. Spreker stelt dat heer vraag naar is dan aanbod en dat dit vaak minder oppervlakte kost en meent dat hier daarom veel kansen liggen. Spreker geeft aan benieuwd te zijn naar de mening van andere fracties en die van de gedeputeerde.

Spreker is het eens met de opmerking van mevrouw De Haan over het uitkijken voor een afvinklijst maar meent dat dit met de nadruk op de sociale bril wel goed zal komen.

GroenLinks is blij met de Sociale Agenda, het was het wachten waard. Het is een inhoudelijk stuk in toegankelijke taal en dat verdient een compliment. Vanuit GroenLinks is zeker dat zij mee zullen doen.

De heer Dercksen stelt dat het thema leefbaarheid voor homoseksuelen vaker voorbij komt. Zij kunnen in veel grote steden in Nederland niet over straat en het beleid dat de provincie nu formuleert gaat niet veel verder dan het ophangen van een vlag. Spreker vraagt of dat wat breder zou mogen en welke voorstellen mevrouw Vrielink daartoe zou willen doen.

Mevrouw Vrielink meent dat hier in het beleidskader niet veel over staat beschreven, In het uitvoeringsprogramma echter wordt er iets gezegd over inclusieve sport, LHBTI+ en de ondertekening van de charter diversiteit. Spreker geeft aan benieuwd te zijn naar de plannen en ideeën van de heer Dercksen omdat dan misschien samen iets opgepakt zou kunnen worden om nog meer invulling te geven. Het Statenvoorstel nodigt daartoe ook uit.

De heer Dercksen geeft aan van law and order te zijn en meent dat er een veel grotere politie-inzet nodig is. Spreker meent dat lokhomo's, al is die term wat ongelukkig, gewoon ingezet kan worden. GroenLinks komt volgens spreker niet verder dan het tekenen van een charter en het ophangen van vlaggen. Spreker meent dat je daar niets aan hebt en dat er actie ondernomen moet worden. De politie is, naast andere belangrijke dingen in het land,

door de VVD wegbezuinigd en spreker wil graag concrete stappen zien zodat mensen, en zeker de homoseksuele gemeenschap, een veilig onderkomen geboden kan worden. Mevrouw Vrielink stelt dat als je mensen een veilige omgeving wilt bieden, je beter niet het woord lokhomo's kunt gebruiken. Een concreet voorbeeld is dat de gemeente Utrecht en Amersfoort omliggende gemeenten uitnodigen om mee te kijken met hun beleid. Spreker is blij om te zien dat de gedeputeerde hier al stappen in heeft gezet en in gesprek is gegaan met de wethouders. Spreker is het met de heer Dercksen eens dat er gewaakt moet worden voor symboolpolitiek en is daarom blij dat de provincie ook echt dingen doet, naast het hijsen van de regenboogvlag. Richting de heer De Brey merkt spreker op dat zij wellicht samen een nieuwe vlag kunnen regelen.

De heer Dinklo geeft aan een uitgebreider betoog in de Staten te zullen houden. Spreker vraagt wie er niet tegen een sociaal beleid is, het gegeven dat iedereen mee kan doen en dat er gelijke kansen zijn. JA21 is ook voor diversiteit en met name diversiteit van meningen. Spreker geeft de voorkeur aan het woord pluriformiteit. De Sociale Agenda zegt dat er racisme en discriminatie in de provincie Utrecht is en spreker vraagt wie er niet tegen zou zijn om daar iets aan te doen. Echter, wat nou het probleem is, ontbreekt in dit voorstel. Het is niet duidelijk waar de provincie tegenaan loopt en waar, heel concreet, de Staten niet divers genoeg zijn. Spreker geeft aan in het stuk niet te lezen waar het probleem zit. Ook met betrekking tot het OV geeft spreker aan dat onderliggende onderzoeken en getallen ontbreken. Er is ook niet beschreven welke acties ondernomen gaan worden en welke doelstellingen er zijn. Spreker meent dat daarom het stuk de kwaliteit ontbeert om in de Staten te bespreken. Spreker geeft aan er ook erg veel moeite mee te hebben dat er een aparte Sociale Agenda is, de sociale kijk zou in elk beleidsstuk meegenomen moeten worden. Spreker roept op om het sociale aspect gewoon in elk beleidsstuk te regelen. Met betrekking tot het uitvoeringsprogramma merkt spreker op dat er vijf ton wordt uitgetrokken voor het organiseren van een paar conferenties en het hijsen van een vlag.

Mevrouw d'Hondt stelt dat het juist de bedoeling is dat dit onderwerp juist in de P&C-cyclus en in alle programma's wordt meegenomen. Spreker meent dat het dus juist niet de bedoeling is dat dit een apart programma wordt, naast de andere beleidsterreinen. Spreker stelt dat dit voorstel in gemakkelijke taal is geschreven en meent dat het taalniveau wellicht nog wat verder versimpeld moet worden.

De heer Dinklo meent dat de manier die wordt voorgesteld niet aan dat doel gaat meewerken. JA21 is van mening dat, als je denkt dat het beleid niet sociaal genoeg is, het sociale aspect in het beleid geïntegreerd moet worden en dat er niet een apart stuk naast gezet moet worden. Spreker stelt dan ook voor om het stuk terug te trekken en om in elk beleidsstuk een sociale paragraaf op te nemen. Door het los te trekken en hier aparte ambtenaren voor aan te trekken zal het geen onderdeel worden van het dagelijkse werk van de andere ambtenaren. De Staten hebben een controlerende taak en spreker meent dat dan ook duidelijk moet zijn wat het probleem is, waar nu voorgesteld wordt om een half miljoen euro aan uit te geven.

Spreker vervolgt en geeft aan aan te sluiten bij de opmerkingen over het slavernijverleden.

Met betrekking tot inclusieve sport merkt spreker op dat homofobie vaak voorkomt bij verenigingen waar veel mensen met een islamitische achtergrond lid van zijn en gevraagd wordt of daar ook op ingestoken wordt.

Spreker stelt dat rolmodellen belangrijk zijn als het gaat om diversiteit en pluriformiteit. Er is nu een linkse coalitie en GS bestaat uit vijf oudere blanke mannen en een vrouw en spreker stelt dat als je dit punt zo belangrijk vindt, de provincie hier zelf eerst actie in zou moeten ondernemen.

De voorzitter stelt vast dat de Lijst Bittich kennelijk geen woordvoering heeft op dit onderwerp.

Mevrouw d'Hondt geeft aan dat de PvdA blij is dat de Sociale Agenda er nu is. Wat de fractie betreft is alle beleid van de provincie sociaal beleid en dat is precies wat dit kader beoogt. Het is geen apart domein, de sociale bril moet in alle domeinen geïntegreerd worden. Zo is in de Nota van uitgangspunten voor de nieuwe OC-concessie meer dan in vorige edities aandacht voor toegankelijkheid.

De heer Dercksen heeft eerder al aangegeven dat 24% van de mensen die van de middelbare school afkomt laaggeletterd. Dan kom je niet veel verder met een flex-app als je die niet met meer aandacht voor de gebruiker ontwerpt en als je niet zeker weet dat er letterlijk niemand bij de halte achtergelaten wordt.

Het is goed dat er aandacht is besteed aan de leesbaarheid van het document, het is geschreven in begrijpelijke taal en spreker hoopt dat dit initiatief bij andere voorstellen navolging krijgt.

De fractie mist in het stuk de sociale aspecten van de energietransitie. De PvdA is van mening dat de energietransitie alleen kan slagen als het ook een sociale transitie is en als er geen energie-armoede in de provincie komt. De fractie meent dat het programma Vitale wijken hier concrete handvatten voor kan bieden. De gedeputeerde wordt om een reactie gevraagd.

Een ander punt van zorg is dat een groot deel van het beleidskader gaat over dingen die de provincie al doet. De PvdA is vooral geïnteresseerd in welk verschil dit programma gaat maken. Inclusiviteit is meer dan het hijsen van de regenboogvlag. Een goed voorbeeld is het programma Schools Out waarin heel concreet wordt beschreven hoe inclusiviteit inhoud gegeven wordt.

Spreker stelt dat ook de PvdA de inspanningen wat meer kwantificeerbaar zou willen zien, al is er begrip voor dat dat moeilijk is met een 'zacht' thema als sociaal beleid. Spreker heeft begrepen dat de voortgang wordt opgenomen in de P&C-cyclus en gevraagd wordt of er bij ieder programma een kopje Sociale Agenda komt. De fractie vreest dat als dit onderwerp van iedereen is, het ook van niemand is. Daarom pleit de PvdA voor een jaarlijkse voortgangsnotitie met de resultaten van wat er bereikt is met de sociale bril.

De heer Dinklo vraagt wat de voorstellen van de PvdA zijn om concreet te monitoren wat de resultaten zijn van de Sociale Agenda.

Mevrouw d'Hondt geeft aan hier geen pasklaar antwoord op te kunnen geven omdat ze dan alle domeinen langs zou moeten gaan. Spreker heeft al aangegeven dat het heel ingewikkeld is omdat het bij sociaal beleid gaat over cultuurverandering en mentaliteit bij het ambtelijke

apparaat. Er zou bijvoorbeeld wel gekeken kunnen worden naar hoeveel teksten in gemakkelijke taal zijn geschreven en die aan de inwoners van de provincie worden verstuurd, de toegankelijkheid van het OV en het tegengaan van energiearmoede. Spreker meent dat binnen de kerntaken van de provincie kwantificeerbare resultaten benoemd kunnen worden.

De heer Dinklo geeft aan dat de PvdA concrete resultaten benoemt, zoals laaggeletterdheid en vraagt waarom er dan bijvoorbeeld geen doel opgenomen is om dit van 24% naar 10% te brengen. Ook voor het moeite hebben met het instappen bij het OV zouden volgens spreker prima indicatoren gevonden kunnen worden. Spreker vraagt waarom deze punten niet worden benoemd voordat de Staten het voorstel goedkeuren.

Mevrouw d'Hondt licht toe dat de provincie de laaggeletterdheid niet zal gaan oplossen omdat dit grotendeels bij het onderwijs ligt. Daar gaat de provincie niet over maar de provincie gaat wel over hoe er met de groep laaggeletterden in de provincie wordt omgegaan en hoe zij, ondanks deze handicap, toch kunnen meedoen aan de samenleving. Door van alles te digitaliseren of door de energietransitie aan te pakken waarbij mensen niet weten wat er van hun verwacht wordt, dan is het aan de provincie om daar concreet verbetering in aan te brengen. Spreker is er geen voorstander van om indicatoren op te nemen om de laaggeletterdheid terug te brengen maar wel van hoe er met deze groep omgegaan kan worden door de provincie.

De heer De Brey geeft een compliment aan mevrouw d'Hondt en de heer Dinklo omdat hij dit een fijn debat vond, omdat het een laag dieper gaat ter verbetering van dit voorstel. Op het punt van de laaggeletterdheid zou de VVD nog een kwaliteitsslag willen zien. De PvdA wordt gevraagd of het ruimte ziet om de gedeputeerde te vragen om het voorstel terug te nemen zodat die verdiepingsslag gemaakt kan worden.

Mevrouw d'Hondt nodigt de heer De Brey uit om met moties of amendementen de kwaliteit van het voorstel te verbeteren. Als de VVD meer de diepte in wil met betrekking tot het ondersteunen van bibliotheken met betrekking tot laaggeletterdheid dan zal de PvdA dat steunen. Spreker wil het voorstel niet langer laten liggen omdat het geen apart programma is maar een soort van nietje is dat door alle programma's heengaat. Spreker begrijpt dat vijf ton daarvoor niet genoeg is maar stelt dat het geld ook niet in de Sociale Agenda zit maar in de andere programma's.

De heer De Brey meent dat de partijen het eens zijn dat het een stukje beter kan op dit programma. Positief bekeken is het fijn dat deze stap gezet wordt maar anderzijds vindt spreker het wel droevig dat het college drie jaar nodig heeft voor een stuk dat vervolgens geamendeerd moet worden omdat het niet goed genoeg is. Spreker roept op om het stuk terug te trekken en om de eerdergenoemde kwaliteitsslag te maken.

De heer Dercksen stelt dat er een apart Statenvoorstel voorligt. De PvdA kan tien keer zeggen dat het een integraal onderdeel moet zijn, maar dat is het niet. Spreker onderschrijft het betoog van mevrouw d'Hondt om gemakkelijke taal te gebruiken. Spreker geeft aan geraakt te zijn met betrekking tot de laaggeletterdheid. Dit komt door het oneindige aantal stelselherzieningen in het onderwijs. Spreker stelt dat daardoor het onderwijs volledig naar zijn mallemoer is gegaan. De provincie kan dat niet repareren.

Spreker stelt dat er al energiearmoede is door PvdA-beleid. Spreker vraagt of er hier nu niet met een heel klein dweiltje gedweild wordt bij een brandweerkraan die door de PvdA is opengedraaid.

Mevrouw d'Hondt is blij dat de heer Dercksen de PvdA zoveel macht toedicht en geeft aan blij te zijn als de PvdA ook daadwerkelijk zoveel macht zou hebben. De werkelijkheid is echter anders en de PvdA zit al een tijdje niet meer in de regering. De commissie Dijsselbloem heeft onderzocht en geconcludeerd dat de grote stelselwijzigingen in het onderwijs slecht zijn geweest voor de kwaliteit. Daar moet nodig wat aan gebeuren en wat spreker betreft zou haar partij daar aan bij willen dragen.

Spreker vervolgt en stelt dat het bij social return gaat om waar vanuit de markt behoefte aan is. Dit door de aard van het werk zelf of door de menselijke maat in het maatschappelijke verkeer te borgen. Uit deze passage in het beleidskader spreekt een houding alsof social return een soort van dagbesteding is. Spreker vindt dat geen recht doen aan deze werkvorm. Uit de beantwoording van de vragen van de ChristenUnie blijkt dat de monitoring van social return niet centraal geregeld is. De PvdA overweegt dan ook een motie om social return in aanbestedingen beter in het beleidskader te borgen. Dit ook met het oog op de behandeling van het herziene inkoopbeleid.

De voorzitter stelt vast dat alle fracties hun inbreng in de eerste termijn hebben kunnen doen. De voorzitter schorst de vergadering om 11.27 uur.

De voorzitter heropent de vergadering om 11.37 uur en geeft het woord aan gedeputeerde Van Muilekom.

Gedeputeerde Van Muilekom dankt voor de reacties, dit is blijkbaar een onderwerp dat veel reacties oproept. De gedeputeerde is daar blij mee omdat er blijkbaar een thema wordt aangeraakt dat aandacht verdient.

Het college legt nu een beleidskader voor over een onderwerp waar PS over gaat. Er is een aantal keer gevraagd wat nu het probleem is. De gedeputeerde geeft aan dat in de provincie Utrecht wordt vastgesteld dat het redelijk goed lijkt te gaan, maar dat er toch groepen zijn waar het minder mee gaat of die niet goed mee kunnen doen. Als het gaat over mensen met een beperking of mensen die drempels ervaren, gaat het over 150.000 mensen. Utrecht kent het laagste percentage laaggeletterdheid maar alsnog is 6.3% van de bevolking laaggeletterd. Dat betreft ongeveer 80.000 mensen. Als het gaat over discriminatie met betrekking tot een beperking, geslacht, herkomst, kleur of godsdienst licht de gedeputeerde toe dat het woord antisemitisme niet in het stuk voorkomt maar dat het college discriminatie op basis van godsdienst zeer zorgelijk vindt. De afgelopen jaren is het aantal melding met betrekking tot discriminatie verdubbeld. Het is ook zo dat niet iedereen dezelfde toegankelijkheid heeft tot de arbeidsmarkt. Een aantal mensen voelt beperkingen om daar toe te komen.

De heer Dercksen vraagt bij hoeveel van de meldingen ook besloten is dat het discriminatie betrof.

Gedeputeerde Van Muilekom geeft aan dat niet te weten. Bij meldingen van discriminatie gaat het ook vaak over mensen die aangevallen worden en dit zijn zaken die bij de gemeenten bekend zijn.

Mevrouw De Haan geeft aan dat er een monitor Discriminatie provincie Utrecht is waar alle meldingen op terug te vinden zijn.

De heer Dercksen stelt te hebben gevraagd in hoeverre de meldingen gerechtvaardigd zijn.

Gedeputeerde Van Muilekom vervolgt en licht toe dat er een doelgroep van ongeveer 7% is met een inkomen tot 105%, waarvan veel mensen in de bijstand zitten. Dat heeft ertoe geleid dat binnen het college is gezegd dat het wel goed gaat binnen de provincie, maar niet voor iedereen. Besproken is wat er nodig is om ervoor te zorgen dat iedereen mee kan doen en welk steentje de provincie daar aan bij kan dragen. De heer Eggermont heeft gezegd dat er structureel in het systeem iets niet goed zit met betrekking tot de rol van de markt, en heeft gevraagd wat de rol van de provincie hier in is. De gedeputeerde merkt op dat het met dit voorstel niet zo is dat de provincie even iets doet en dat alles dan opeens anders gaat. Dit onderwerp zal meerjarige inspanning vergen. Het is wel belangrijk dat de provincie doet wat binnen haar mogelijkheden ligt. In het provincie zijn daartoe drie invalshoeken gekozen. Het eerste punt is het mensgerichte, als er beleid gemaakt wordt, moet beseft worden voor wie dat beleid wordt gemaakt en welke consequenties er zijn. Dit is een punt voor de organisatie en voor alle programma's en de beleidsafdelingen. Daarnaast moet nagedacht worden voor wie je beleid maakt en wat de gebruikers daar van vinden. Dat is een andere manier van werken die bij de een best goed ontwikkeld is in het Provinciehuis en bij de ander nog niet. Een ander thema is inclusie; hoe zorg je ervoor dat iedereen aandacht krijgt. De gedeputeerde is het ermee eens dat de provincie zich alleen dient te richten op de eigen opgaven.

Een aantal leden heeft gevraagd waarom hier een apart programma voor nodig is en de gedeputeerde licht toe dat het college wilde agenderen dat de manier waarop gewerkt wordt beter kan. Van het half miljoen wordt inderdaad de helft aan personeel besteed en de gedeputeerde licht toe dat het een budget voor twee jaar betreft. Er komt binnenkort een nieuwe OV-concessie en de mensen die bezig zijn met de Sociale Agenda en de mensen die bezig zijn met OV druk bezig zijn om te agenderen hoe hier rekening mee gehouden kan worden. Alle genoemde punten met betrekking tot bereikbaarheid, kleine kernen, toegankelijkheid en dergelijke moeten uiteindelijk uit het programma OV komen. Vanuit de Sociale Agenda wordt het vuur hiervoor opgestookt en wordt aandacht gevraagd voor deze punten.

De gedeputeerde stelt dat voor alle genoemde onderwerpen betreft. Er is iets gezegd over woningbouw en woonvormen en dat betekent dat hier binnen het programma Versnelling woningbouw aandacht voor moet komen en dat de mensen die daar aan werken ervoor zorgen dat ook deze aspecten geborgd gaan worden.

Er is aangegeven dat er nog iets gemist wordt in de uitvoering en de gedeputeerde roept de fracties op om aan te geven waar zij meer aandacht zouden willen besteden in het uitvoeringsprogramma. De gedeputeerde heeft er bewust voor gekozen om het uitvoeringsprogramma al mee te sturen om niet de kritiek te krijgen dat het beleidskader te hoog over is en dat niet duidelijk is waar de provincie zich op gaat richten.

Mevrouw Veen vraagt of het uitvoeringsprogramma nog geen echt uitvoeringsprogramma is en dat de Staten nog kennis gaan nemen van een nieuwe versie van het uitvoeringsprogramma.

Gedeputeerde Van Muilekom licht toe dat dit een uitvoeringsprogramma op hoofdlijnen is. Het is weliswaar wat gefragmenteerd maar het college heeft wel geprobeerd om een aantal categorieën aan te geven waar de Staten aan kunnen denken. De Staten stellen het beleidskader vast en kunnen in moties iets meegeven over het uitvoeringsprogramma. Bij de vaststelling van het beleidskader, waar de Staten accenten kunnen leggen, en dan wordt met de input van de Staten het uitvoeringsprogramma compleet gemaakt. Als het uitvoeringsprogramma compleet is stelt GS het vast. Daar zullen de Staten natuurlijk wel over worden geïnformeerd.

Mevrouw Veen stelt dat er nu een beleidskader en een uitvoeringsprogramma voorliggen en vraagt of het uitvoeringsprogramma nog een keer terugkomt in de vorm van bijvoorbeeld een Statenbrief zodat de Staten het hier nog een keer over kunnen hebben. Spreker stelt voor om het uitvoeringsprogramma er nu uit te halen zodat er gesproken kan worden over waar de Staten over gaan, zijnde het beleidskader.

Mevrouw De Haan stelt dat in het Statenvoorstel staat dat het beleidskader wordt vastgesteld en dat de Staten kennis nemen van het uitvoeringsprogramma.

Gedeputeerde Van Muilekom licht toe dat het college heeft besloten de Staten kennis te laten nemen van het uitvoeringsprogramma wat nu nog een concept is omdat dat meer inzicht biedt, maar de Staten hoeven dit niet vast te stellen.

De heer Dercksen vraagt of er nu een uitvoeringsagenda is, of een uitvoeringsagenda op hoofdlijnen, helemaal geen uitvoeringsagenda of een uitvoeringsagenda in hoofdlijnen in concept.

Gedeputeerde Van Muilekom antwoordt dat er een uitvoeringsagenda op hoofdlijnen ligt om de Staten inzicht te bieden waar de provincie voor wil gaan. Deze hoeft niet vastgesteld te worden maar geeft wel inzicht in de onderwerpen waaraan aandacht besteed gaat worden. Als het beleidskader wordt vastgesteld kunnen de Staten met moties aangeven dat bepaalde zaken aangepakt moeten worden. De uitvoeringsagenda op hoofdlijnen is bijgevoegd om inzicht te geven over welke onderwerpen het zal gaan.

De heer Van den Dikkenberg stelt dat dit gesprek aantoont dat het beleidskader onvoldoende concreet is waardoor de Staten bij het uitvoeringsprogramma onvoldoende lijn zien of het beleidskader wel voldoende kaders biedt om de provinciale inzet op te richten. Een te vaag beleidskader maakt het voor het college ook moeilijker om een uitvoeringsprogramma to the point te maken.

Gedeputeerde Van Muilekom geeft aan het niet moeilijk te vinden om in het uitvoeringsprogramma invulling te geven omdat duidelijk staat beschreven welke groeperingen nog niet helemaal mee kunnen doen in de samenleving. Het beleidskader is er ook op gericht om een goede connectie te maken met alle programma's. Daarnaast zijn er een aantal moties aangenomen en de gedeputeerde is blij dat er nu eindelijk concreet gestart kan worden met bijvoorbeeld de acceptatie van LHBTI en om daarmee te starten bij het onderwijs waar de gedeputeerde Utrecht en Amersfoort heeft betrokken. Het doel is daarbij om dit in alle 26 gemeenten te laten landen. Dit is omdat de Staten een motie hebben aangenomen over de regenboogprovincie en omdat de gedeputeerde wil laten zien wat de provincie hier concreet in kan betekenen. De gedeputeerde meent dat dit een goed

voorbeeldproject is, waar niet alles mee bereikt wordt, maar de eerste stappen worden wel gezet.

De heer Dercksen vraagt of de gedeputeerde niet een inventarisatie heeft of dit al op scholen gebeurt.

Gedeputeerde Van Muilekom antwoordt dat er instellingen zijn die een beeld hebben van wat er op dit punt ontbreekt. Dit verschilt in gemeenten en binnen gemeenten tussen de diverse scholen. De gedeputeerde licht toe dat de provincie dit niet allemaal zelf verzint en dat er wordt samengewerkt met allerlei instellingen die actief zijn op dit gebied. De provincie bedenkt ook niet alle oplossingen zelf. Zo komt het project Schools Out uit Nijmegen en daar heeft het positieve resultaten opgeleverd. Als je dit punt ook in de provincie Utrecht onder de aandacht wilt brengen, dan is dit een voorbeeld. Daarmee is de acceptatie van LHBTI niet meteen om, maar er wordt begonnen bij de jongeren en de gedeputeerde meent dat dat een goede stap is.

De heer Dercksen meent dat dit al op scholen gebeurt. Het is een schot hagel, net als bij de zonnepanelen op de sportkantines. Spreker stelt dat als er geen inventarisatie is, wat uit de woorden van de gedeputeerde valt te destilleren, de gebudgetteerde 100.000 snel op is en wordt uitgegeven aan het inhuren van iemand die de gemeenten na belt om te vragen of dit al op scholen gebeurt.

Gedeputeerde Van Muilekom licht toe het daar totaal niet mee eens te zijn, Movisie is een instelling die dit goed in beeld heeft. De provincie maakt gebruik van de informatie die beschikbaar is. De gedeputeerde heeft niet het beeld dat dit bij alle scholen een onderwerp van gesprek is en dat iedereen mag zijn wie hij of zij zijn wil. Movisie heeft hier ook een ander beeld van.

De heer Dercksen vraagt of de gedeputeerde op de stoel van de schoolbesturen gaat zitten.

De voorzitter meent dat er nu te diep op de inhoud van dit voorstel wordt ingegaan.

De heer Dercksen antwoordt dat dat juist het probleem is, er is niets.

Mevrouw Veen vraagt op welke concrete punten en op welke programma's de gedeputeerde wil gaan sturen aan de hand van dit beleidskader.

Gedeputeerde Van Muilekom wenst het laatste voorbeeld af te maken. Bij zo een concrete opdracht als waar net over werd gesproken zullen ook concrete afspraken gemaakt worden over de monitoring en de doelen. Er zal de scholen niet verteld worden hoe zij het moeten doen maar er zal wel gekeken worden hoe alle gemeenten bereikt worden. Er is ook gevraagd hoe dit allemaal in de programma's landt. Het doel is om bij de manier waarop beleid gemaakt wordt, nagedacht wordt over wie je wilt bereiken en wie daarmee te maken hebben. Het bewustzijn om hier aan de voorkant over na te denken is heel belangrijk. De afdeling Mobiliteit heeft hier al stappen in gemaakt en gaat in gesprek met mensen met een beperking. De gedeputeerde vindt dit een mooi voorbeeld maar stelt ook dat dat nog lang niet zo is in alle afdelingen of programma's.

Mevrouw Veen stelt dat er nu weer over voorbeelden wordt gesproken. De gedachte van het programma is dat het mensgericht, gebruiksgericht en inclusief is. Spreker meent dat bij alle programma's hierop gecontroleerd dient te worden en dat er per kerntaak van de provincie gekeken moet worden hoe deze drie zaken zijn ingericht. Als het zo wordt ingericht, is het gemakkelijker om daar als Staten op te reageren en is de implementatie

eenvoudiger. Spreker roept de gedeputeerde op om op de gemeenschappen te gaan zitten zodat daarna bij elk programma bekeken kan worden of die gemeenschappen daarin verwerkt zijn.

Mevrouw De Haan merkt dat bij de vragen en antwoorden beleidskader en uitvoeringsprogramma door elkaar heen lopen. Wat spreker betreft wordt eerst het beleidskader opgepakt omdat het uitvoeringsprogramma aan GS is.

Mevrouw Welschen meent dat als je een beleidskader maakt, er ook een uitvoeringsprogramma moet komen dat uitvoerbaar is. Spreker zal hier later op terugkomen.

Gedeputeerde Van Muilekom stelt dat de vraag van mevrouw Veen relevant is. Vanuit de Sociale Agenda zal gekeken worden of dit punt wel in alle programma's aandacht heeft. De gedeputeerde vindt het belangrijk om jaarlijks inzichtelijk te maken waar het goed gaat en waar nog zaken ontbreken en waar dat in zit.

De heer Van den Dikkenberg stelt dat helder is dat wordt gesproken over het beleidskader en niet over het uitvoeringsprogramma. De eerste visualisatie in het beleidskader is echter een schematisering van het uitvoeringsprogramma. Spreker meent dat dit dus niet vastgesteld kan worden omdat alle punten van het uitvoeringsprogramma in het beleidskader zitten.

Gedeputeerde Van Muilekom stelt dat er naar is gestreefd om een goed leesbaar stuk te maken en om het te illustreren met voorbeelden. De Staten stellen echter alleen het beleidskader vast met de teksten die er in staan. Er kunnen dingen meegegeven worden voor het uitvoeringsprogramma, dat door GS wordt vastgesteld.

De heer Van den Dikkenberg stelt dat er een concreet plan voor de oplossing van het slavernijverleden in staat. Spreker vraagt of de plaatjes geamendeerd moeten worden. Spreker heeft al eerder aangegeven dat het heel troebel wordt omdat beleidskader en uitvoeringsprogramma in één opgeserveerd worden.

Gedeputeerde Van Muilekom licht toe dat de provincie al twee jaar bezig is en er is geprobeerd dat in het stuk te benoemen. De discussie over het slavernijverleden komt uit een onderzoek van de stad Utrecht en daar krijgen de Staten nog meer informatie over. Met betrekking tot deze vraagstukken is het wel belangrijk om na te denken over hoe hier mee om te gaan in de hedendaagse tijd. In die zin is dit als voorbeeld opgenomen. Als de Staten nog iets aan het beleidskader wil toevoegen of wil weghalen dan is dat een stip aan de horizon. De jaarlijkse uitvoeringsprogramma's en waar de Staten inpunt voor kunnen geven zijn wat anders dan het beleidskader. Er is gesteld dat er na twee jaar wordt gekeken hoever de provincie is met de borging van het gedachtegoed van de Sociale Agenda en of het nog nodig is om een aparte Sociale Agenda te hebben of dat alle programma's dit zelf oppakken en invullen. Het idee is dus om de Staten mee te nemen in voorbeelden van wat de provincie al doet. Als dat niet gedaan zou zijn, dan zou het een heel algemeen stuk zijn geworden wat weinig zicht biedt op wat er nu al wel gebeurt, niet gebeurt, of zou kunnen gebeuren. De gedeputeerde geeft aan dat mevrouw Vrielink heeft aangegeven dat sommige dingen er niet zo goed inpassen en de gedeputeerde licht toe dat de provincie soms wat ondertekent,

zoals het stadsakkoord over toegankelijkheid en het is belangrijk dat hier bij de OV-concessie aandacht voor is. Het moet inderdaad geen afvinklijstje zijn. De vraag over de woonvormen moet in de programma's daarover tot uitwerking komen.

De VVD heeft aangegeven dat dit geen kerntaak van de provincie is en de grondexploitatie licht toe dat er juist gefocust wordt op de programma's van de provincie. De sociale bril moet landen in de programma's en in die zin vindt de gedeputeerde dat dit hoort bij de kerntaken van de provincie. De gedeputeerde licht toe dat de gewenste manier van werken structureel ingebed wordt.

De gedeputeerde licht toe dat er veel mensen zijn die laaggeletterd zijn in de provincie en het college vindt het belangrijk dat hier vanuit de Sociale Agenda een discussie over komt, en dat er goede afspraken gemaakt worden over wie wat gaat doen. Er liggen taken bij de bibliotheken en bij de onderwijsinstellingen en de provincie kan ook kijken wat het zelf kan doen. De provincie wil als middenbestuur vooral de verbindende rol oppakken.

De gedeputeerde geeft aan al iets over antisemitisme te hebben gezegd.

De heer De Brey vraagt wat de gedeputeerde nu concreet gaat doen aan de laaggeletterdheid.

De voorzitter geeft aan deze discussie niet toe te staan omdat het nu gaat over het beleidskader en laaggeletterdheid is een onderdeel daarvan waarvoor een aanpak ontwikkeld zou kunnen worden.

De heer Van Eggermont geeft aan de insteek van de PvdA op dit onderwerp mooi te vinden. Daarbij is aangegeven dat de vraag is hoe de provincie rekeningen gaat houden met laaggeletterdheid en niet hoe de provincie dit gaat oplossen. Spreker vraagt of dat juist ook is wat de gedeputeerde bedoelt.

Gedeputeerde Van Muilekom licht toe dat op dit vlak de provincie niet de enige speler is. Er moet een goede analyse gemaakt worden van wie wat kan oppakken en de provincie kan dan besluiten wat het kan doen op bepaalde thema's of projecten. Omdat dat beeld nu nog niet scherp is heeft het college aangegeven dat het belangrijk is dat alle partijen eerst een keer bij elkaar komen. De gedeputeerde deelt mee dat de onderwijsinstellingen, de bibliotheken en de gemeenten dat idee ondersteunen. De gedeputeerde meent dat de provincie als middenbestuur scherp voor ogen moet houden wat op haar bordje ligt en wat niet.

De heer Dercksen geeft aan dat de voorzitter het niet toelaat om over concrete voorbeelden te spreken. Er kan dan echter nooit over gesproken worden omdat het uitvoeringsprogramma door GS wordt vastgesteld. Spreker vindt het daarom onjuist dat hier nu niet over gesproken kan worden.

De voorzitter licht toe dat haar punt was dat het niet veel zin heeft om elk voorbeeld heel diep uit te discussiëren omdat je dan eindeloos bezig bent en omdat het hier over een beleidskader gaat.

De heer Dercksen stelt dat de uitvoeringsagenda door GS wordt vastgesteld en meent dat er over de uitvoering gesproken moet kunnen worden.

De voorzitter stelt dat er suggesties meegegeven kunnen worden maar dat het weinig zin heeft om hier eindeloze debatten over te voeren.

Gedeputeerde Van Muilekom geeft aan dat gevraagd is of het beleidskader niet te veel stedelijk is gericht. De gedeputeerde stelt dat niet te herkennen en dat dat ook niet de bedoeling is. Het beleidskader is juist op de hele provincie gericht en op het feit dat iedereen mee moet kunnen doen. Zo moet de vitaliteit van de kleine kernen in het programma Agenda vitaal platteland sterker aan bod komen. De gedeputeerde wenst te benadrukken dat het beleidskader op de gehele provincie is gericht.

Er is gekeken naar de monitor en er is uitgesproken waar de monitor op gericht zou moeten worden. Er is wel een diversiteit aan programma's en projecten waar dit allemaal terecht zou moeten komen. Voor de monitoring is daarom gezegd dat gekeken zal worden, onder andere bij de P&C-cyclus wat de Sociale Agenda heeft gedaan en hoe het in alle programma's is geland. Op het moment dat er iets gedaan wordt, zal heel concreet gemaakt worden wat er wordt gedaan en wat de provincie daar uit wil krijgen. Daar kunnen de Staten dan ook heel concreet over geïnformeerd worden. In deze fase was het echter lastig om aan te geven wat de indicatoren zijn. Dit gezien de breedte van de taken die de provincie uitvoert.

De heer Dinklo stelt dat er niet over de uitvoeringsagenda gesproken mag worden. Het zou echter zo moeten werken dat de drie W-vragen beantwoord worden, wat wil je bereiken, wat ga je daar voor doen en wat mag dat kosten. Wat je gaat doen, daar gaat GS over, maar over wat je wilt bereiken gaat PS. Spreker meent dat de monitor kraakhelder moet zijn over wat je wilt bereiken. Spreker stelt dat de inwoners van de provincie worden gevraagd om geld beschikbaar te stellen waarvan totaal niet bekend is wat ermee gedaan gaat worden. Dat is de reden dat er vragen worden gesteld over de uitvoering.

De voorzitter merkt op dat ook andere fracties gevraagd hebben naar de monitoring en dat de gedeputeerde met de beantwoording daarover bezig was. De voorzitter licht toe dat de fracties het wel over de uitvoering kunnen hebben omdat zij daar suggesties voor kunnen aanreiken. Het uitvoeringsprogramma wordt echter wel door GS vastgesteld, daar kan niets aan veranderd worden.

Gedeputeerde Van Muilekom stelt dat er is gezegd dat het gaat over het vaststellen van het beleidskaders en het budget van 500.000 euro. De gedeputeerde geeft aan dat het echter niet gaat om 500.000 euro maar om wat er in alle programma's gebeurt. Daarmee gaat het over veel meer geld en de gedeputeerde vindt het een goede suggestie dat er in de P&C-cyclus wordt gemonitord wat er gebeurt en wat ervan terecht is gekomen. Het lijkt de gedeputeerde goed om hier in de jaarcyclus een apart hoofdstuk over te hebben om te zien of de intentie opgepakt wordt en invulling krijgt in de diverse programma's.

De heer Van den Dikkenberg stelt dat dit onderwerp overal terechtkomt en dat er veel geld in om gaat. Dat maakt het des te belangrijker dat de monitoring goed geborgd is. Spreker vraagt op welke punten de gedeputeerde gaat monitoren. Spreker stelt dat de Staten er zo vroegtijdig als mogelijk is bij willen zijn om te kijken of de provincie op het goede spoor zit. Gedeputeerde Van Muilekom stelt dat er drie insteken zijn gekozen. Het gaat er volgens de gedeputeerde om dat op dat niveau de vragen goed gesteld zijn. Mensgericht, gebruik en inclusie zijn de drie centrale thema's die in het beleidskader staan en de mensen die hier

mee bezig zijn moeten op die manier naar de stukken kijken, ook in de voorbereiding van stukken. Dat maakt het lastig om een indicator te benoemen.

De heer Van den Dikkenberg geeft aan te begrijpen dat 100% van de meerjarendoelen en de daaronder genoemde resultaten getoetst zijn op mensgerichtheid, gebruik en inclusie.

Gedeputeerde Van Muilekom antwoordt dat dat de invalshoeken zijn waar sowieso naar gekeken wordt maar dat er ook gekeken wordt naar, als er echt iets gedaan wordt, wat er uit moet komen en wat het resultaat is. Omdat het zulke specifieke onderdelen zijn, wordt dit per project of activiteit inzichtelijk gemaakt.

Gedeputeerde Van Muilekom vervolgt en geeft aan de meeste aangekaarte onderwerpen besproken te hebben.

De voorzitter sluit de eerste termijn en opent de tweede termijn.

Mevrouw Jager geeft aan geen behoefte te hebben aan een tweede termijn.

De heer Dercksen vraagt zich af wat mensen van buiten die in de markt hun geld verdienen hiervan zouden vinden. Er moet een kader worden vastgesteld waarvan de Staten geen idee hebben wat het zou moeten opleveren, met een half miljoen kun je niet veel doen en er is geen probleemstelling. Spreker meent dat mensen van buiten denken dat de mensen binnen de provincie niet goed zijn.

Mevrouw Vrieling geeft aan dat de gedeputeerde een paar keer heeft gezegd dat er niet alleen 500.000 euro beschikbaar wordt gesteld maar dat er ook geld vanuit de uitvoeringsprogramma's komt.

De heer Dercksen is blij dat mevrouw Vrieling het met hem eens is dat dit voorstel beter ingetrokken zou moeten worden, omdat het een normaal onderdeel zou moeten zijn van de werkzaamheden binnen de provincie.

Mevrouw Veen vraagt een schorsing van vijf minuten aan.

De voorzitter schorst de vergadering om 12.23 uur.

De voorzitter heropent de vergadering om 12.28 uur.

De voorzitter licht toe dat niet aan de rest van de agenda toegekomen wordt. De voorzitter stelt voor dat als er nog een kwartier overgehouden wordt, het agendapunt Vuelta aan de orde gesteld zal worden. Als dat niet het geval is zal de hele rest naar een volgende keer moeten worden verschoven. Het onderwerp Slotwijziging zal vandaag niet meer aan de orde komen.

De heer Westerlaken vraagt of met een volgende keer de volgende geplande BEM-vergadering wordt bedoeld. Dit omdat de Slotwijziging tijdens de Statenvergadering besproken dient te worden.

De voorzitter licht toe dat er aan het begin van de vergadering is aangegeven dat er een uitloop is op volgende week woensdag.

De heer Eggermont meent dat het, luisterend naar de discussie in de commissie, nuttig is om na te denken op welke manier er scherper gemonitord kan worden, waartoe het is en waar

het moet landen. Spreker weet niet of er amendementen nodig zijn voor dit stuk of dat de gedeputeerde zelf met aanpassingen kan komen. Spreker meent dat het helderder moet worden waartoe dit voorstel dient.

De heer Van den Dikkenberg geeft het advies scherper te formuleren waartoe dit voorstel dient, wat er bereikt zou moeten worden en hoe dit gemonitord wordt. Spreker adviseert om het stuk terug te nemen en tijdens een volgende ronde nogmaals te bespreken. Spreker heeft de gedeputeerde horen zeggen dat antisemitisme is genoemd onder de noemer van discriminatie op basis van godsdienst. Dat betekent een tegenstrijdigheid omdat wel LHBTI+ specifiek wordt benoemd terwijl er ook discriminatie op basis van seksuele geaardheid is. Spreker vraagt zich af waarom er voor de ene groep wel specifiek beleid wordt gemaakt en voor de andere niet. Spreker meent dat antisemitisme concreet en SMART als groep genoemd zou kunnen worden. Hier zijn zorgelijke ontwikkelingen over te zien en spreker zou dit gelijk willen trekken in het plan, of het groepsbeleid helemaal los willen laten. Het maakt spreker ongemakkelijk dat er uitgegaan wordt van 'geld zoekt plan' in plaats van dat er middelen ter beschikking worden gesteld om zaken te realiseren. Spreker zou dan ook graag een kostenonderbouwing willen zien van de 125.000 euro voor de komende jaren als de gedeputeerde toch besluit om dit voorstel naar de Staten te brengen.

Mevrouw Hoek sluit aan bij de woorden van de heer Van den Dikkenberg.

De heer De Brey geeft aan dat eerder zijn mond is gesnoerd. Met betrekking tot laaggeletterdheid heeft spreker geen antwoord op zijn vraag gekregen. De gedeputeerde wordt meegegeven om op dit punt meer verdieping te geven over wat de provincie wil bereiken voordat dit voorstel naar de Staten wordt gebracht.

Het programma Vitale wijken en wat de provincie op dat gebied wil doen is helemaal niet aan de orde gekomen. De zorg van de VVD zit in hoe je dat gaat doen en dat dit niet de productie van woningen moet vertragen.

Spreker vraagt zich af of je met de diversiteitsdag echt een verschil gaat maken en ook hier geldt de vraag wat je precies zou willen bereiken. Ook op de uitvoering is de gedeputeerde niet ingegaan en spreker stelt voor om het voorstel terug te trekken zodat deze vragen niet alsnog beantwoord hoeven te worden.

Mevrouw Welschen meent dat als je politiek bedrijft je je altijd moet afvragen wat het probleem is en of het met een voorliggend voorstel opgelost wordt. Spreker vindt het goed dat de provincie een aanjager wil zijn op bepaalde onderwerpen en het goede voorbeeld wil geven. Een tweede stap om het concreet te maken is de vraag of scholen overladen moeten worden met informatiemateriaal zodat de provincie dit kan afvinken, of dat deze vraag er vanuit de scholen is. Spreker vraagt of een organisatie als het COC wellicht niet betere informatie kan verstrekken.

Spreker heeft, net als de ChristenUnie, de sociale cohesie in het landelijk gebied aangehaald en spreker is verbaasd over de reactie van de gedeputeerde die zei dat hij zich daar niet in herkende. De gedeputeerde heeft een uitnodiging gedaan om de uitvoeringsagenda aan te vullen en als er dan met een concrete suggestie wordt gedaan, zegt hij zich daar in niet te

herkennen. Spreker vraagt of dit punt nu wel of niet wordt opgenomen in de uitvoeringsagenda.

De heer Dinklo geeft aan te horen dat het CDA ook van mening is dat de monitoring niet op orde is en dat het voorstel teruggetrokken zou moeten worden.

Mevrouw Welschen stelt dat niet te hebben gezegd. Spreker vindt het belangrijk dat de twee ambtenaren rond de tafel gaan zitten om ervoor te zorgen dat dit op alle beleidsterreinen gebeurt. Echter, ze moeten wel hun plaats kennen. Spreker is een voorstander van het aanjagen maar niet van het ongevraagd overladen met informatie waar andere organisaties beter in zijn.

De heer Dinklo stelt dat in het voorstel niet staat wat de provincie wil bereiken en mevrouw Welschen geeft aan dat dat er wel in staat. Spreker ziet veel ruimte tussen het voorstel en de woorden van mevrouw Welschen.

Mevrouw De Haan geeft aan dat de ChristenUnie het eens is met het beleidskader. De discussie tussen de fracties gaat vooral over het uitvoeringsprogramma en spreker stelt voor om dit los te knippen. Als het zou helpen om het inspiratieplaatje in het beleidskader weg te halen, dan kan de ChristenUnie dat steunen.

De fractie zou het punt van antisemitisme graag expliciet opgenomen willen zien. Uit de provinciale monitor blijkt ook dat dit punt het hoogst genoteerd staat en dit punt mag wat de ChristenUnie betreft besproken worden. Er niets over zeggen is ook veelzeggend.

Mevrouw d'Hondt stelt dat het gaat over discriminatie op basis van geloof, geaardheid en gender. Dit kan allemaal apart benoemd worden maar het kan ook per categorie benoemd worden. Antisemitisme is discriminatie op basis van geloof en er staat in het voorstel nu ook niets over andere geloven op basis waarvan je gediscrimineerd zou kunnen worden.

Mevrouw De Haan begrijpt deze opmerking maar stelt dat ook seculiere joden zich zeer aangesproken voelen en gediscrimineerd weten. Dit niet op basis van hun geloof maar wel op basis van hun afkomst. Dat is de reden waarom spreker antisemitisme net wat anders vindt dan andere kwetsbare groepen die genoemd worden.

Spreker vervolgt en geeft aan het punt van de sociale cohesie mee te willen geven voor het uitvoeringsprogramma.

Met betrekking tot het thema laaggeletterdheid roept spreker op om dicht bij huis te beginnen en te kijken wat er hier gedaan kan worden op dat gebied. Verschillende gemeenten werken met versimpelteams om brieven in gewone taal bij organisaties en inwoners te krijgen. Dat zou al een kleine stap kunnen zijn en het voorstel van de ChristenUnie is om het uitvoeringsprogramma nog een keer langs de Staten te sturen.

Mevrouw Veen sluit aan bij het voorstel van mevrouw De Haan om het uitvoeringsprogramma los te knippen en om het later aan de Staten voor te leggen. Het uitvoeringsprogramma zou dan nog wat concreter gemaakt worden en dan kan worden opgenomen hoe de drie lijnen daar in verwerkt worden. Dit zodat concreet wordt dat daar mee aan de slag gegaan wordt. Spreker meent dat er doorgedaan kan worden met het stuk al zal er in de Staten waarschijnlijk nog wel een goed gesprek over gevoerd worden.

De heer Dinklo verbaast zich erover dat D66 continu hamert op indicatoren en monitoring en dat die in dit voorstel niet worden beschreven. Spreker ziet D66 hier ook geen voorstel voor doen maar D66 gaat wel akkoord.

Mevrouw Veen heeft begrip voor deze opmerking en nodigt de heer Dinklo uit om samen na te denken over een motie of amendement op dit gebied.

De heer Dercksen vraagt of mevrouw Veen bedoelt dat de uitvoeringsagenda ter besluitvorming naar de Staten terug zou moeten komen of ter informatie. Als het ter besluitvorming is lijkt dat een motie van wantrouwen richting de gedeputeerde maar dan kan wel gekeken worden waar het over gaat.

Mevrouw Veen antwoordt dat dit een bevoegdheid van GS is. Spreker meent dat het wel goed zou zijn om hier nogmaals over te spreken en als er aanpassingen gedaan zouden moeten worden, dan zijn daar altijd routes voor.

De heer Dercksen meent dat dat een gratuite opmerking is omdat het geen inhoud heeft. Als mevrouw Veen had voorgesteld dat PS hier over zou besluiten, dan zou dat een goed voorstel zijn geweest.

Mevrouw Veen geeft aan nog geen reactie te hebben gehoord over het slavernijverleden. Er is afgesproken dat dit punt nog terugkomt bij de Staten en nu lijkt het te zijn weggemoffeld in dit voorstel.

Mevrouw Vrieling stelt dat de Sociale Agenda in de inhoudelijke programma's moet landen en de fractie kijkt er naar uit om met het college in gesprek te gaan over de sociale bril. Spreker vindt het jammer dat er nu al zoveel tijd is besteed aan een discussie over kaders en uitvoering. GroenLinks wordt blij van dit programma en mevrouw Hoek heeft al aangegeven hoe divers de Staten zijn en spreker waardeert dat ook. Kritiek hebben kan natuurlijk altijd maar spreker vindt het jammer dat er weinig concrete verbeterpunten zijn benoemd. Spreker heeft na deze discussie nog niet een concreet beeld van hoe andere partijen tegenover deze Sociale Agenda staan.

De heer Dinklo geeft aan ook graag het gesprek aan te willen gaan maar dat er dan wel een goed voorstel moet liggen. Spreker meent dat het een heel slecht voorstel is en ziet veel Statenleden alle kanten opdraaien om het toch goed te keuren. Spreker voelt een enorme coalitiedruk op dit gebied. Er wordt gesproken over het eruit halen van de uitvoeringsagenda en volgens spreker komt dat allemaal omdat het voorstel slecht is. Spreker geeft aan concrete suggesties te hebben gedaan over hoe het voorstel beter kan worden en het is dan ook niet zo dat JA21 niet mee wil denken. Spreker meent dat als de Staten zichzelf serieus nemen, dit voorstel teruggetrokken moet worden. Spreker geeft aan niet eens te weten waarop hij zou moeten amenderen. Spreker stelt dat dit een beschamende vertoning is voor een zeer belangrijk onderwerp.

De voorzitter stelt vast dat de Lijst Bittich geen woordvoering heeft in de tweede termijn.

Mevrouw d'Hondt deelt de teleurstelling van GroenLinks over het verwarrende verloop van deze discussie. Spreker zou haast willen voorstellen om de beleidsstukken weer in moeilijke taal te schrijven zodat de hooggeletterde collega's er beter mee om kunnen gaan.

De heer Dinklo meent dat er neerbuigend gedaan wordt over dat het voorstel niet ingewikkeld genoeg zou zijn. Spreker stelt dat het gewoon een slecht stuk is en dat er daarom zoveel over gediscussieerd wordt. Spreker vindt de woorden van mevrouw d'Hondt ongepast.

Mevrouw D'Hondt geeft aan de poging om dit stuk in gemakkelijke taal te vatten te waarderen. Spreker begrijpt echter dat dit meer vragen oproept dan dat het beantwoord en dat vindt spreker jammer. Spreker constateert dat er nog een lange weg te gaan is om zaken op dit gebied uit te leggen.

De heer Dercksen stelt dat mevrouw d'Hondt nu twee keer doet alsof mensen dit belachelijke voorstel niet begrijpen. Dat is echter niet aan de orde, de PVV begrijpt heel goed wat er staat maar vindt dat onzin. Spreker hoopt dat mevrouw d'Hondt dat onderscheid zelf ook kan maken.

Mevrouw d'Hondt geeft aan geen behoefte te hebben om op dit soort aantijgingen te reageren. Spreker steunt de suggestie van de SGP om de monitoring beter te krijgen. Dat zal helpen om de partijen wat enthousiaster te maken. Spreker hoort brede steun voor een sociaal beleid van de provincie in haar kerntaken. Of dat wel of niet in een apart beleidsstuk moet, daar kun je over discussiëren. Spreker onderschrijft dat dit wel goed gemonitord dient te worden en spreker geeft aan samen met de SP mee te willen denken over een motie om dit beter te verankeren in het stuk.

Spreker geeft aan een suggestie te hebben gedaan over social return en mist de reactie van de gedeputeerde daarop.

Gedeputeerde Van Muilekom licht toe dat social return een van de onderdelen is bij het arbeidsmarktbeleid. De gedeputeerde vindt het heel goed als de PvdA dat zou willen aanscherpen zodat dit bij het aanbestedingsbeleid echt aan de orde komt en om zo het gedachtegoed van de Sociale Agenda te laten landen.

De gedeputeerde geeft aan al te hebben gezegd over welke drie lijnen er gemonitord gaat worden. In het uitvoeringsprogramma wordt, als er met dingen aan de gang gegaan wordt, dit heel scherp gemaakt. In de P&C-cyclus zal worden laten zien wat er gebeurd is en wat de resultaten zijn. Als PS daar iets aan wil toevoegen dan hoort de gedeputeerde dat graag. Mevrouw Veen maakte een terecht punt over het slavernijverleden. Hier zou nog over gesproken worden en de gedeputeerde meent dat dit een goede volgorde is. De Staten zullen hier eerst nog over spreken, dat is duidelijk aangegeven.

Mevrouw Veen vraagt wanneer dat gedaan gaat worden.

Gedeputeerde Van Muilekom antwoordt dat dat bij de volgende BEM-vergadering kan, of wanneer de commissie dat plant.

Mevrouw Veen merkt op dat de heer Van den Dikkenberg ook al heeft aangegeven dat is toegezegd dat het college terug zou komen nadat het alle feiten had verzameld. Dat is waar de Staten nu op wachten terwijl de gedeputeerde aangeeft dat het aan de Staten is.

De heer Van den Dikkenberg begrijpt uit de beantwoording van de gedeputeerde dat hij zijn archiefstudie afgerond heeft en dat er bij de volgende BEM-vergadering een stuk ligt met een aanvulling op het boek Slavernij in Utrecht.

De voorzitter stelt voor om nu te noteren dat er in principe in januari over dit onderwerp gesproken wordt maar dat het dan wel de bedoeling is dat dit punt door het college is voorbereid zoals eerder is afgesproken.

Gedeputeerde Van Muilekom vindt het een goed punt om de uitvoeringsagenda met de Staten te bespreken. Als de Staten nog goede suggesties hebben dan kunnen deze nog meegenomen worden in de afronding van het uitvoeringsprogramma. De gedeputeerde wil de bevoegdheid van het vaststellen ervan echter wel bij GS laten.

De gedeputeerde geeft aan binnen de Staten een verschil te merken over het wel of niet benoemen van antisemitisme. Voor de gedeputeerde geldt dat dit onderwerp helemaal niet uitgesloten is, maar als de Staten vinden dat dit expliciet benoemd moet worden dan laat de gedeputeerde dat aan de Staten over.

Richting mevrouw Welschen merkt de gedeputeerde op dat de Sociale Agenda wordt gezien als een manier om aan te jagen. Met betrekking tot de vragen over het landelijk gebied meent de gedeputeerde dat het goed is om in het uitvoeringsprogramma aan te geven waar welke activiteiten gaan landen.

Richting de heer De Brey geeft de gedeputeerde aan dat het programma Vitale wijken gewoon loopt en hij wenst ook niet dat dit vertraging oploopt. De gedeputeerde meent dat de aspecten vanuit de Sociale Agenda hier al aandacht krijgen en voor zover dat niet het geval is kan de provincie dat ook aankaarten.

De heer De Brey stelt dat dit een mooi bijzinnetje is in de beraadslagingen van drie uur over dit stuk maar stelt ook dat hier een beleidsstuk wordt vastgesteld. Dat betekent dat het ambtelijk apparaat meegegeven moet worden hoe zij dit meenemen in zo een belangrijk programma als Vitale wijken. Er moet meer meegegeven worden dan alleen dat dit wordt meegenomen.

Mevrouw De Haan meent dat in het stuk duidelijk staat dat er vitale wijken zijn en dat er in de aanpak veel aandacht is voor de sociale componenten. Spreker stelt dat dit een voorbeeld is waar wonen, energie en water gecombineerd worden en bekeken worden met de sociale bril. Spreker herkent zich niet in de woorden van de heer De Brey.

Gedeputeerde Van Muilekom geeft aan de Vitale wijkenaanpak een voorbeeld te vinden. Hier is het toegepast en hier zit een sterke monitoring op.

De voorzitter geeft aan niet te weten of er nog vragen zijn en stelt dat de commissie deze zaal uit moet. Als er nog vragen over zijn dan kunnen deze schriftelijk via de griffie als restvraag worden ingediend.

De heer Van den Dikkenberg vraagt of de gedeputeerde nog een onderbouwing van de nog te maken kosten voor het uitvoeringsprogramma kan rondsturen zodat er geprioriteerd kan worden.

De voorzitter licht toe vanuit de commissie en de gedeputeerde gehoord te hebben dat er de nodige aanpassingen nodig zijn. De voorzitter stelt vast dat dit voorstel doorgaat naar PS en vraagt welke debatgrootte gewenst is.

De heer Dinklo wenst dat gepeild wordt of dit punt wel naar de Staten gaat.

De voorzitter stelt vast dat SGP, JA21, PVV, VVD en D66 hebben aangegeven dat dit voorstel niet rijp is voor behandeling in de Staten.

Mevrouw Veen begrijpt dat het als een verrassing kan komen, ook voor de gedeputeerde, dat nu gezegd wordt dat dit voorstel niet rijp is voor behandeling. Spreker zou daarom een stem verklaring willen geven. Spreker meent dat het voorstel goede onderdelen bevat maar dat het concreter en scherper moet. Spreker meent dat de gedeputeerde met die boodschap terug moet naar de tekentafel. Het moet voor de Staten duidelijk zijn welke kaders er zijn en waarop gestuurd kan worden. Spreker meent dat de Statenleden dit een belangrijk onderwerp vinden en het een warm hart toedragen, maar het moet wel goed landen en daarom roept spreker op om iets meer tijd te nemen om het stuk aan te scherpen.

Mevrouw De Haan meent dat iedere fractie daarover zijn eigen mening kan geven. Spreken over de Staten klinkt voor spreker iets te algemeen.

De voorzitter deelt mee dat een minderheid van de Staten vindt dat het onderwerp niet besluitrijp is.

Gedeputeerde Van Muilekom houdt het er voor nu op dat het voorstel naar de Staten gaat maar neemt wel de boodschap die is afgegeven mee. Het betreft een kwalitatief verhaal en als het niet mogelijk is om het concreter te maken dan heeft het ook geen zin om het voorstel terug te trekken.

De voorzitter inventariseert welke debatsoort de voorkeur geniet.

De heer Dercksen stelt een normaal debat voor.

Mevrouw De Haan geeft de voorkeur aan een klein debat.

Mevrouw Veen stelt een normaal debat voor.

De heer Dinklo stelt een normaal debat voor.

De heer Van den Dikkenberg sluit daar bij aan.

De voorzitter stelt vast dat dit punt als normaal debat zal worden behandeld. De voorzitter licht toe dat lang niet alle punten zijn besproken maar dat er wel goed en stevig met elkaar is gesproken. De vergadering zal op 8 december worden voortgezet en de commissieleden zullen hier spoedig een uitnodiging voor ontvangen.

De voorzitter wenst alle deelnemers nog een prettige dag en schorst de vergadering om 13.03 uur.

- 2.3 [Statenvoorstel Slotwijziging 2021](#)
- 2.4 [Memo 6^e kwartaalrapportage juli 2020- september 2021](#)
- 2.5 [Statenbrief Voortgangsrapportage huisvesting vergunningshouders 2020\(tweede helft\) – 2021 \(eerste helft\)](#)
- 2.6 [Statenbrief Propositie Vijfheerenlanden](#)
- 2.7 [Statenbrief Voortgang Bedrijfsvoeringsbrede verbeterprogramma's 3^e kwartaal 2021](#)
- 2.8 [Statenbrief vervolg toezegging met betrekking tot het onderwerp Regie op Regionaal Materialenpaspoort](#)
- 2.9 [Statenbrief Stand van zaken subsidieregeling versterking vitaliteit binnensteden. Dorpskernen en winkelcentra](#)
- 2.10 [Statenbrief Berichtgeving in Telegraaf over werksfeer binnen trambedrijf](#)
- 2.11 [Statenbrief CO2-routekaart](#)

- 3. Ter kennisname stukken
- 3.1 [Memo Quotum participatiewet en SROI](#)
- 3.2 [Memo Terugblik inspiratiesessie 'Groei sprong Utrecht 2040'](#)
- 3.3 [Memo Nieuwe special Staat van Utrecht: Maatschappelijke impact van de coronapandemie in de provincie Utrecht](#)
- 3.4 [SBZ Update Regelement van Orde voor de vergadering van gedeputeerde staten van Utrecht 2021](#)
- 3.5 [SB Vaststelling Operationeel Programma Kansen voor West III 2021-2027](#)
- 3.6 [SB Statenbrief Stresstest Begroting 2022, inclusief meerjarenperspectief 2023-2025](#)
- 3.7 [Toezegging inzake permanente bewoning van vakantieparken \(agendapunt 2.8 BEM 27 oktober 2021\)](#)
- 3.8 [SB Ontwikkelingen rondom onrechtmatigheden van uitgaven](#)
- 3.9 [Beantwoording vraag SP m.b.t. Programmabegroting \(risico reizigersopbrengsten\)](#)

- 4 Sluiting